

SEK
ve 6 lej. Leg-
kedvezmény
zotondó

azók
endéglője,

19.
elt árak.

zonnali belé-
onfectio eladá-
segédlet ma-
st és román
al. Fizetési igé-
referenciákba
atokat Goli-
sz (Dauubia)
mre kérek.

gen
as lakást
o k

fizeték annak,
50.000 lejt köl-
helyen való
e. Cim meg-
dóhivatalban.

elem!
מלך
rem.

re Adolfné,
re, Str. Ni-
10 (Zöldfa-
ivarban. La-
s abonensek
t vállalja.
ya. Olcsó
ak.

ta gyerek tel-
apnat Schach-
Árpád-ut 11.

t fár meine
ern 8 u. 10 J.
e deutsche
die auch
fr. n. zösi-
Gehalt nach
men. Anträge
Deutsch, Ca-
9879

zol

arie
izlet
ozsvár,
Vit. 13

ton
49

ember lakást
p Egyetem-

0 lei bizto-
elkező puaa-
ában jartas
last keres.
reés-ek "Per-
" jellegre a
9871

recek, olak,

ÉS

és
osít.
ez.

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
P. P. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
H. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre	—	850
Félévre	—	460
Negyedévre	—	240
Egy hónapra	—	85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei		
Bukarestben	—	5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra	—	ck 35.—
Egy szám	—	1-50

1925 szeptember 19 Szombat

Ciuj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 217 szám

5686. Tisri 1

Uj esztendő küszöbén

Irta Marton Ernő

Ne vegye zokon az olvasó, ebben az évben el fogunk térni a régi, szép tradíciótól. Évről-évre, ha elérkeztek a magabaszállás és bünbánat nagy napjai, amikor ráléptünk a közeledő új esztendő küszöbére, számvetést csináltunk magunkkal és népünkkel, hogy mit tettünk az elmúlt esztendőben, visszapillantottunk életünk lezárt szakaszára, ismét lepergettünk a filmet, amelynek szenvedő és cselekvő hősei voltunk. És most, legalább ez egyszer, szakítani akarunk ezzel a tradícióval. Nem akarunk visszszanézni! Nem akarjuk még lelkileg sem átélni újra az elmúlt esztendő eseményeit. Mert ez az esztendő az erdélyi zsidóság számára a megállás, az elkallódás esztendeje volt. Nem hozott tulságs roszat, de nem hozott jót sem, nagy céljaink útján nem vitt jelentős lépéssel előre, szürke és színtelen esztendő volt, fordítsunk hátat neki és vessük tekintetünket a jövő felé.

Az erdélyi zsidóságnak az elkövetkező esztendőben sok kemény és nehéz feladat fölött kell urrá lennie, sok bűnös mulasztást kell pótolnia, ha azt akarja, hogy egyéni és népi sorsának pályája felfelé lendülő ívben haladjon és le ne hulljon a romlás és a szenvedések mélységeibe. Az erdélyi zsidóságnak végre tisztába kell jönnie helyzetével, amelyet a sors jelölt ki számára és meg kell találnia az eszközöket, amelyek boldogulásához vezetnek. Az elmúlt évből egy nagy tanulságot merithetünk, és pedig azt, hogy a passzivitás egy nép számára egyértelmű a halállal. A cselekvés még akkor is, ha nem helyes irányban halad, az életnek és az életakarának a jele. Egy népnek, amely helyet követel magának a többi népek sorában, folytonos cselekvésekben kell élnie, ha csak azt nem akarja, hogy a léteért folytatott küzdelemben alul maradjon és elborítsák más népek cselekvésének hullámai.

Az erdélyi zsidóságnak is cselekednie kell, de hogy cselekedni tudjon, mindenekelőtt meg kell szervezkednie. Egy nép életfunkciói ugyanis nem az egyedei, hanem szervezetei útján nyilatkozik meg. Az erdélyi zsidóság egységes szervezkedésének keretei adva vannak az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségben, amely immár hetedik esztendeje fogja össze az erdélyi zsidóság legjobbjait és tántoríthatatlan elvűhűséggel küzd a szebb és boldogabb jövőért. Amikor hét évvel ezelőtt kibontottuk az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség zászlaját, nagyon sokan voltak, akik rosszaló megneveléssel állottak szembe a megmozdulással. Egy régi ideológia romjain kellett felépítenünk az új zsidó szervezkedés alapjait, olyan időben, amikor még nagyon sokan görcsösen ragaszkodtak a romokhoz. A zsidóság vezetői azonban idejében belátták, hogy az erdélyi zsidóság számára csak egy becsületos út kínálkozik: a nemzeti kisebbségek küzdelmekkel teljes útja.

Annak idején opportunizmussal és elvtelenséggel vádolták meg a mozgalom kezdeményezőit, de mi nagyon jól tudtuk, hogy ez a mozgalom népiségünk mélységeiből és elpalástolhatatlan természeti igazságokból fakad és hogy el fog jönni az idő, amikor ezt az egyszerű igazságot az erdélyi zsidóság nagy egyetemessége is fel fogja ismerni. Reményeink és feltevéseink helyesnek bizonyultak. Ma már joggal szögezhetjük le a tényt, hogy az erdélyi zsidóság szinte a maga teljes egészében a zsidó nemzetiséghez tartozónak vallja magát és politikai elhelyezkedésében a nemzeti kisebbsé-

gek útját akarja járni. És minthogy ez a felismerés behatolt a legszélesebb rétegek közé, elérkezett az ideje annak, hogy a zsidó kisebbségi eszme hordozóját és egyetlen megnyilatkozási formáját, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséget valóban azzá tegyük, amivé lennie kell: az erdélyi zsidóság egyetemes, összefogó nagy szervezetévé. Harcos, küzdő szervezetté kell lennie ismét a Zsidó Nemzeti Szövetségnek, mint amilyen a megalakulás lázas napjaiban volt, hogy eredményesen felvehesse a harcot a zsidóság ezer oldalról veszélyeztetett létérdekeiért, hogy kellő autoritással képviselhesse a zsidó nemzeti törekvések nagy gondolatát úgy kifelé, mint befelé. A szövetségnek a zsidó célkitűzések gyűjtőhelyévé kell válnia, ahol minden értékes erő össztalálkozik, hogy közös akarással közelíthessük meg azt az eszményi helyzetet, amely felé törekszünk.

Mi tudjuk azt, hogy az az út, amelyre az erdélyi zsidóság hét évvel ezelőtt rálépett, a népi magáraeszmélés útja, nehéz és küzdelmekkel teljes. Mi tudjuk azt, hogy ezen az úton nem lehet olcsó babérokat aratni és hogy csak lépésről-lépésre haladhatunk előre célunk felé. Mi tudjuk azt, hogy kínálkoznak kényelmesebb utak is, amelyeken talán könnyebben lehet pillanatnyi előnyöket elérni. Ez az asszimiláció, az önmegtartózkodás útja. De viszont azt is

tudjuk, hogy e tisztavirág életü előnyök után az elkallódás és a halál következik. Az új, a magára eszmélő zsidóság tisztultabb, őszintébb és emberibb életformák után törekszik, mint amilyen a régi volt és szakítani akar korábbi látszat-életének hazugságaival. Ezért a zsidó népiség útja göröngyösebb, fáradtságosabb, de a végén meleg biztatásként csillog a boldog jövő és az örökkévalóság ígérete.

A mi céljaink, bár teljes mértékben számolnak a mindennapi élet szükségleteivel, a jövő felé vannak irányítva. A mi törekvéseink nem aprópénzre váltható egyéni erőfeszítések, hanem egy sokmillió népi jövőt építő vágyának részletmegnyilatkozásai. Népünk jövőjéért dolgozunk akkor, amikor Palesztinában falvakat és városokat építünk és népünk jövőjének szolgálatában állunk akkor is, amikor itten sikra szállunk veszélyeztetett jogainkért és utolsó erőfeszítésünkkel küzdünk új életre kelt kulturánkért. A mi zsidóságunk egységes és oszthatatlan, amelyet nem lehet felparcellázni és részletekben áruba bocsátani.

Az új esztendő küszöbén ennek a jövőt építő zsidó eszmének jegyében kell összefognunk, nagy és áldozatkész cselekedetekre kell felkészülnünk, hogy a következő évben egy jelentős lépéssel vigyük előre ügyünket s ha majd egy esztendő múlva ismét beköszönt a számvetés és bünbánat napja, ne kelljen szegyenkezve hátat fordítanunk az elmúlt esztendőnek, hanem azt, mint gazdag örökséget vihessük át a jövőbe.

Nagyszabású amnesztia lesz a király hatvanadik születésnapjára

Bucuresti-Bukarest, szeptember 18. A király 60-ik születésnapja alkalmából rendezendő ünnepségeket október 25-re tervezik. Az ünnepségekkel kapcsolatban általános amnesztiában fognak részesülni a következő elítéltek: A háború alatti hazaárulásért és kémkedésért elítéltek, a feljebbvalóik megsértéséért börtönben ülők, azok, akik akár külföldön, akár belföldön katonai szökésben vannak, a katonai akták hamisítói és végül, akik most a háború után kémkedtek és amiatt lettek elítélve. Az amnesztiára vonatkozó javaslat elkészítésével a hadügyi és igazságügyminiszter foglalkozik.

A minisztertanács betiltotta az antiszemita népgyűléseket

A tegnapi minisztertanács Duca távolléte miatt még nem foglalkozott a kisebbségi kérdéssel

Bucuresti-Bukarest, szeptember 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután a kormánytagjai minisztertanácsra ültek össze Vaitoianu miniszterelnökhelyettes elnökelete alatt. Tekintettel arra, hogy Duca külügyminiszter még nem érkezett haza Genfből, a minisztertanács nem foglalkozott a kisebbségi problémákkal, mintahogy tervezve volt.

Mindenekelőtt Bratianu Vintila pénzügyminiszter, aki a délutáni vonattal jött vissza Sinaiából, ahol a királynak beszámolt külföldi utjáról, hosszabb expozét mondott külföldi tárgyalásairól. Kifejtette, hogy első ténykedése odairányult, hogy Franciaországgal szemben fennálló adósságunk kérdését a francia kormánynál rendezze. Tárgyalásai sikerrel jártak, amennyiben sikerült moratóriumot elérnie az adósságok kifizetésére mindaddig, míg a szövetségesek közötti adósságok ügye elintézés nem nyer. Ugyanilyen irányban folytatott tárgyalásokat Genfben az angol kormány képviselőivel és hiszi, hogy ezeknek is meg lesz a kívánt eredménye. Jelentette továbbá, hogy a Baldwin-házzal és az Intercean céggel fenállott konfliktust elintézte és így mindkét ház visszavonja a perét, melyet a kincstár ellen beadott. Végül a Duna-konfliktus ügyét ismertette és közölte, hogy igekezzett tár-

gyalásai során a külföldet meggyőzni Románia álláspontjának helyességéről. Egyébként mindezeket a kérdéseket meg fogja kellően világítani egy emlékiratban, melyet a napokban már ki is nyomnak francia, angol és román nyelven. Hogy Románia Amerikával szembeni adósságainak is eleget tegyen, Titulescu vezetésével a jövő hónap közepe felé egy bizottság megy Washingtonba és reméli, hogy az amerikai kormány is belátja Románia helyzetét és könnyíteni fog a fizetési nehézségeken.

Ezután áttértek a beszarábiai szegény lakosság élelmiszerral való ellátásának kérdésére, melyről Chirculescu miniszter referált. Közölte, hogy a Banca Nationala kétszázmillió lejnyi hiteléből július és augusztus hónapokban 1096 vagon kukoricát 76 millió lej értékben, 426 vagon búzát 46 millió lei értékben küldtek Beszarábiába. Jelenleg utban van még 430 vagon buza, úgyhogy pár napon belül elfogy a pénz. Kéri tehát a minisztertanácsot, szavazzon meg erre a célra újabb kétszázmillió hitelt. A minisztertanács hozzájárult az indítványhoz.

A bucesti antiszemita eseményeket beszélték meg, melyről a hatóságoktól beérkezett jelentések számoltak be. Tudomásul vették a foganato-

Ünnepkor a zsidósághoz

Irtva Molnár Jakab

Az „Új Kelet“, mint minden zsidó megnyilvánulás fóruma készséggel ad helyet az alábbi cikkeknek, noha annak tárgyi kitételeivel homlokegyenest ellenkező álláspontot vallunk. Az „Új Kelet“ legközelebbi számában visszatérünk erre a cikkre, amikor majd módunkban lesz Molnár Jakab irásának végzetes tévedéseire rámutatni.

Alea iacta est! A kocsa tényleg el van vetve. Egészen fölösleges a kertelés, megszületett az „Uniuinea Ereilor Romani“ erdélyrézsi fiókja. Talán már százán, mi, kolozsvári gondolkodók úgy látjuk helyesnek, hogy ezzel a lépésünkkel népünk érdekeinek, annak javára kívánunk önzetlen szolgálatot teljesíteni. Az „Új Kelet“ ezentul nem lehet egyes frakciók orgánuma, mai nappal felavatjuk az egész erdélyi zsidóság szószólójának mindabban, ami jót és nemest népünk vitális érdekében cselekedni fogunk. Eddig is megtette, most még inkább, mert habár külön utakon is járunk; célunk egy: hasznosot művelni, keveset manifestálni és többet dolgozni. Nem is vitatkoztunk volna, hogyha erre dr. Fischer József az E. Zs. N. Sz. nagybecsült elnöke nagy megdöbbenésemre alkalmat nem nyújt. Ugyanis Fischer dr. is elismeri, hogy az Uniuinea működésének nagy haszna van, de mégis oda konkludál, hogy „bűn“ volna a fiókot Erdélyben megalakítani, mert az „Uniuinea E. R.“ román asszimilációs tendenciát szolgál. Kétségszerűen nem vonható tény, hogy az U. E. R. az a regáti szervezet vagy „zsidó iroda“ mely gyakorlati uton és nagy rátermettséggel igyekszik a zsidóság jog-szerűségeit orvoslást szerezni. Ezért mindnyájan, akik a zsidóság fájó sebeit látjuk és népünk iránti rajongó szeretetből érezzük a bajokat és látjuk világos szemmel azok forrásait: nem tartjuk bűnnek, sőt inkább erénynek hisszük a fiók létrehozását. Le kell szegeznem mint tény, hogy az U. E. R. nek sok és nagy sikere valóban abban rejlik, hogy a regáti hivatalos körök biznak az U. E. R. hazafias és fenntartás nélküli becsületes mentalitásában. Ezt mi is hangsúlyozottan aláírjuk és elfogadjuk és nem igyekezzünk olyan tendenciákat belemagyarítani, amely minket az U. E. R.-től elválasztana; sőt ellenkezőleg ez összehoz bennünket. A végén mégis Fischer József dr. is azt állítja, hogy ő komoly tárgyalásokat folytat az Uniuineával az együttműködés céljából. Kétségszerűen vonom, hogy ilyen komoly tárgyalások Fischer József dr. részéről folynának. Az ő hivatkozása, hogy mi most ezt keresszünk: nem egyéb taktikánál. És ebből már valóban elég is volt, mert meguntuk a passzivitást, mely eddig a tehetetlenség jegyében volt. Az E. Zs. N. Sz. ezentul is küzdhet népünk magasabb ideáljainak megvalósításáért, mi pedig haladni fogunk gyakorlati uton az Uniuinea E. R. zászlója alatt elérhető célokért.

A sofár ünnepének küszöbén itt az ideje, hogy erőnket összefogva, kulturális — és gazdasági érdekeink megvédésére fujjuk meg a harsonát, mely minket összehoz és munkára készítet. A zsidó társadalom erkölcsi erejében bizakodó nagy hitünk, a nemes gondolkodó emberek becsületes törekvése, hogy népünk színvonalát morális és kulturális irányban emelje: az a mi várunk, a mi erősségünk. Az energia mélyszégyes forrása megvan; van, hogy honnan merítsünk bizakodást egy szebb és jobb jövő reményeire és küzdelmeire. Ezért minden akciót, mely népünk boldogulására vezet, akár az U. E. R. útján is jön, fogadjuk megértéssel és igaz szeretettel.

לשנה טובה תכתבו ותחתמו
A Kadima-nyomda
 boldog új évet kíván
 megrendelőinek

מחמי
Fischer Albert & Comp.
 butorgyáros és nagyteskedő
 CLUJ

t. vevők és ismerőseinek boldog új évet kíván

מחמי
A Hitachdut Aviva
 Cluj
 összes Aviva testvéreinek munkás új esztendő kíván

Varsó után Berlinben és Párisban fog tárgyalni Csicserin

A tárgyalás anyaga: a biztonsági szerződés

(Varsó, szeptember 18. Az Új Kelet tudósítójától.) Csicserin varsói tárgyalásai után — mint megbízható forrásból jelentik — e hó 22 én Berlinbe utazik, ahol Stresemannal fog találkozni, innen pedig hosszabb gyógykezelésre egy osztrák szanatóriumba megy. Csicserin varsói látogatását már régen bejelentették. Orosz-ellenes lengyel körökben azt hiszik, hogy Csicserin csak rövid ideig fog Varsóban tartózkodni, utazásának főcélja Berlin és az is lehet, hogy Párisba is ellátogat, hogy Brianddal is tárgyalhasson a biztonsági szerződésről. Azokban a lengyel körökben, amelyek Oroszország és Lengyelország viszonyának javításán dolgoz-

nak, Csicserin látogatását nagyjelentőségűnek tartják, mert az a vélemény, hogy mennél jobb a viszony Lengyelország és Oroszország között, annál több energiát lehet koncentrálni az ország valódi gazdasági ellensége: Németország ellen. Egyes lapok szerint Skrzynski felajánlotta közvetítői szolgálatát Oroszország és Lengyelország között. Ezzel szemben bizonyosra vehető, hogy Csicserin berlini és varsói utazása a keleti határok biztonságára vonatkozik és az utazás következtében a lengyel német ellentétek közeledésére is lehet számítani. Varsóban nagy várakozással tekintenek Csicserin közvetése elé.

Nehézségek a biztonsági paktum körül

(Genf, szeptember 18. Az Új Kelet tudósítójától.) A nyilvános ülésekkel egyidejűleg a kuliszák mögött fontos tárgyalások folynak arról, mi történéjék Csehszlovákiával és Lengyelországgal, amelyek tudvalevőleg szintén biztosítani kívánják határaikat. Anglia képviselője kijelentette, hogy semmiféle olyan tárgyaláson, ahol Németország keleti határaitól is szó esik, nem hajlandó résztvenni. A másik nehézséget, amely a garancia-paktum megkötésénél mutatkozik, az a kérdés képezi, milyen esetben volna jogosult Franciaország arra, hogy Lengyelország védelmére, Németországon és Csehszlovákián keresztülvonuljon. A szakértők szerint ezeket az eseteket vagy általánosan, vagy taxative kellene felsorolni.

Gazdasági világkonferencia egybehívását sürgetik

Franciaország népszövetségi megbízottja a vámháborúk ellen

(Genf, szeptember 18. Az Új Kelet tudósítójától.) A népszövetségi tanács mai ülésén Loucheur ma Franciaország nevében a következő nagy figyelmetkeltő határozati javaslatot terjesztette be:

„A népszövetségi tanács plénuma abban az elhatározásában, hogy minden eszközt alapos vizsgálat tárgyává tesz, ami a világbéke uralmára alkalmas, különben pedig a gazdasági békére fölhívja a tanácsot, hogy egy széles alapon működő előkészítő-bizottságot küldjön ki, amelynek feladata lenne a Népszövetség technikai szervezetével és a Munkaügyi Hivatallal karöltve egy nemzetközi gazdasági konferencia munkálatait előkészíteni. A konferencia feladata lenne megvizsgálni mindazokat a gazdasági nehézségeket, amelyet az általános jólét

elé tornyosulnak és ugyancsak feladata körébe tartozna megtalálni a legalkalmasabb eszközöket ezen akadályok legyőzésére és konfliktusok elhárítására.“

A határozati javaslat indoklásában Loucheur kijelentette, hogy a háborút gazdasági indokok robbantották ki. A háborút követő idők bizonyult viszonyai, a határok és vámrendszerek merevsége, a közlekedési problémák, valamint a megingott valutáris ügyek nemcsak Európát, hanem az egész világot válságos helyzetbe sodorták. A határok lezárásával veszélyeztetik a jövőt.

Loucheur hivatkozik az osztrák szanálási akcióra, amely megmutatta, hogy az országokat céltudatos munkával mégis talpra lehet állítani.

Károly trónörökös

a csehszlovák köztársaság elnökénél

Nagy óvációval fogadták Csehszlovákiában Károly trónörökösét. Ungvárra fellobozótt házak és kíváncsiskodók sora mellett vonult be

(Kassa, szeptember 18. Az Új Kelet tudósítójától.) A román trónörökösnek a csehszlovák köztársaság területén való tartózkodása programszerűen folyik le. A halmi ünnepélyes fogadtatás után a román trónörökös automobilon folytatta útját Ungvárra, ahol Prehal tábornok, a 12 ik hadosztály parancsnoka ebédet adott tiszteletére, amelyen Rozsypal kormányzó és Gebej görögkatolikus püspök is résztvettek. Az ebéd után Károly román trónörökös folytatta útját Kassa felé, ahol a repülőtéren csapatszemle volt. Este 8 órakor Snejdarek tábornok országos parancsnoknál vacsora volt, amelyen Fierlinger, Csehszlovákia bukaresti követe, Iyén Fierlinger, Csehszlovákia bukaresti követe, Kepl tábornok, Slavicek rendőrigazgató és a helyi hatóságok képviselői vettek részt. Este 10 órakor Károly trónörökös vonaton folytatta útját Tapolcsány felé, ahol Masaryk János londoni követ fogadta az állomáson. A tapolcsányi várban az érség disztisztetéllal fogadta a trónörökösöt. Rövid pihenő után Hope tábornok Masaryk elnök szobájába kísérté Károly román trónörökösöt, akivel hosszabban elbeszélgetett. Uzsonna után az elnök viszonzta a látogatást a trónörökös szobájában, mire az utóbbi vadászatra ment. A többi vendég a mlyvani kastély parkját tekintette meg, amelynek tudvalevőleg híres aklimatizált trópusi növényzete van.

Az ungvári fogadtatás részleteiről a következőkben számol be tudósításunk: Károly trónörökös érkezésének hírére, a háztulajdonosok hétfőn reggel házaikat fellobozózták és a déli órákban, amikor a trónörökös érkezését jelezték, hatalmas tömegek vonultak fel a Masaryk-térre, ahol az eredeti program szerint a trónörökös ünnepélyes fogadtatásának lefolytania kellett volna. Csak az utolsó percben tudta meg a kíváncsian várakozó közönség, hogy a Masaryk-téri üdvözlés elmarad és hogy a

trónörökös kíséretével egyenesen a katonai parancsnokság épületébe hajthat. A tömegek erre a hidon át visszaözlönltek a színház előtti térségre és teljesen ellepték a katonai parancsnoksághoz vezető járdákat.

Néhány perccel egy óra előtt robozott át a autó a hidon, amelyen Vohlidal ungvári rendőr igazgató ült, aki Halmiig a trónörökös elé utazott Gyors egymásutánban következtek a többi autók.

A trónörökösöt láthatóan kellemesen lepte meg az ungvári közönség szívélyes viselkedése és barátságosan viszonzta a feszes vigyázásba helyezett rendőrök tisztelgését.

A trónörökös és kíséretének autói néhány perc múlva befordultak a keskeny Roskovics utcába és megállottak az egykori kormányzósági épület előtt, ahol most a hadosztályparancsnokság székel.

Az épület bejárata előtt Rozsypal ruszinszki alkormányzó a csehszlovák kormány nevében örömeinek adott kifejezést, hogy a trónörökösöt a köztársaság területén üdvözölheti és azt kívánta, hogy a szövetséges állam trónörököse érze jól magát a csehszlovák állam földjén.

A trónörökös meleg kézzorítással köszöntö meg az alkormányzó üdvözlését.

A villásreggelin nem hangzott el pohárköszöntő, hanem fesztelen diskurzus fejlődött ki a trónörökös és a hivatalos személyek között. Károly trónörökös jóleső érzéssel emlékezett meg csehszlovákiai útjának első benyomásai felől és különös dicsérrelt szölt arról a példás rendről, amely útjában mindenütt megnyilatkozott. Három óra lehetett, amikor a trónörökös kíséretével újra autóba ült és a parancsnoksági épület előtt szolgálatot teljesítő diszörség üdvözlése mellett Kassa felé indult.

Ismét működik a zsidó jogvédő iroda

A legkitünőbb kolozsvári jogászok látják el a jogvédelmi munkát

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi zsidó Jogvédő Iroda, amely az erdélyi összsszsidóság tulajdonát képezte és amely pártállásra való tekintet nélkül minden egyéni és kollektív zsidó jogsérelem ügyében eljár, néhány hét óta szüneteltette működését. Ennek a minden szempontból fontos és felbecsülhetetlenül hasznos zsidó intézménynek kényszerű szünetjét az okozta, hogy az iroda eddigi igazgatója, dr. Klein Miksa, aki éveken keresztül fáradhatatlan agilitással és példás áldozatkészséggel intézte az ügyeket, arra való hivatkozással, hogy két évig minden közéleti szerepléstől visszavonul, letette ezt a tisztességét. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége több ízben próbálta Klein Miksa doktort szándékától eltéríteni, hogy ezt az értékes munkaerőt a jogvédelem számára megmentse. Klein Miksa doktor azonban állhatatosan ragaszkodott ama szándékához, hogy két évig semmilyen közéleti szereplést nem vállal és

ezért az ismételt unszólásoknak sem engedett, hanem végérvényesen fentartotta lemondását. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség arra való tekintettel, hogy a Jogvédelmi iroda munkájának folytonossága egy pillanattal sem szenvedhet hiányt, újra munkába állította az irodát és annak vezetésével dr. Fischer Sámuel ügyvédet bizta meg, aki lendületes agilitással kezdett hozzá az iroda újjászervezéséhez. A Jogvédő Iroda, amely továbbra is az erdélyi zsidó közönség rendelkezésére áll, a Strada Baron L. Pop (Brassai-utca) 10. szám alatt nyert elhelyezést, ahol az iroda vezetője délután 3 és 4 óra között tart hivatalos óráit. A Jogvédő Iroda újjászervezésével kapcsolatban jelenthetjük azt is, hogy az újra munkába állított irodát a legkitünőbb kolozsvári jogászok, mint dr. Fischer Tivadar, a Szövetség díszelnöke és dr. Fischer József, a Szövetség elnöke fogják állandóan jogtanácsokkal és a szükséges irányításokkal ellátni.

Kiújult a francia kormányválság

(Páris, szeptember 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai lapok azt a váratlan hírt közlik, hogy Painlevé a legközelebbi napokban le fog mondani és helyét Herriot foglalja el. A kormányválságot a baloldali kartellben előállott disszidens törekvések sietették. Painlevé legmeghittebb barátai is nyomást gyakorolnak a miniszterelnökre, hogy lemondását mielőbb nyújtsa be. Painlevé utódjául elsősorban Herriot-t említik. Briand nem akar kormányalakítást vállalni Caillauxval szemben, pedig a jobboldali pártok még mindig bizalmatlanok.

A produktív zsidó árvák bemutatkozása

Megnyílt a Joint ipari kiállítása Berlinben

(Berlin, szeptember 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Joint Distribution Comité, az amerikai zsidóságnak imponálóan hatalmas jóléti szervezete, amely tudvalevőleg arra alakult, hogy a háboruban inségbe jutott európai zsidóságot talpraállítsa, nagy emberbaráti munkáját most sem szüntette be, a háboru befejezését követő hetedik esztendejében. Hanem eszközei arányában má is dolgozik a szenvedő zsidóság érdekeinek védelmében. Az eddig folyósított hatvanmillió dollár leginkább a hadikárosultak és hadiárvák istápolását szolgálta. Az amerikaiak a közben felnevelkedett árvákat igyekeznek a társadalom hasznos tagjává nevelni. 1923. és 1925. években a Joint Csehszlovákiában öt műhelyt két tanoncotthont, Romániában három tanoncotthont és öt műhelyt állított fel. Lengyelországban a árvákat a Joint ellenőrzése mellett magánházakba adták. De itt is több műhely van üzemben.

Hogy az árvák produktivitásának eddigi munkáját szemléltetővé tegyék, a Joint elhatározta, hogy Berlinben kiállítást rendez mindazon gyermekek munkáiból, akik a Joint gondozása mellett már önállóakká lettek. Lettland, Litvánia, Lengyelország, Románia, Csehszlovákia és Ausztria Joint árvái mutatták be tegnap délelőtt, a Knesebeck-Strasse 8. szám alatti házban munkáik java termékét.

Erről a megnyitóról Schwarz Miksa az Erdélyi Zsidó Árvagondozó főtitkára, aki ebből az alkalomból Berlinbe utazott, az alábbiakban számol be:

A megnyitón megjelentek a berlini zsidó testületek képviselőin kívül a város, a kormány reprezentánsai és a diplomáciai kar néhány tagja. Jelen volt több újságíró is. Az üdvözlő beszédet dr. B. Kahn tartotta, az amerikai Joint D. C. vezérigazgatója és röviden vázolta a Joint működését. A köszöntő beszédre az amerikai követ válaszolt, aki beszédében kihangsúlyozta, hogy az amerikai zsidóság amellett, hogy becsületesen eleget tesz állampolgári kötelességének, soha sem felejt el inséges testvéreit. Nemcsak odaáll melléjük a sorscsapások napjaiban, hanem — ime itt vannak beszédes tárgyai a Joint árvák működésének — dolgozik értük később is, hogy produktív, önmegelégedett és boldog embereket neveljen belőlük. Az amerikai zsidóság az a nép, amely megérdemli, hogy az Unió büszkén mutasson rájuk.

A kiállítást nem lehet elragadtatás nélkül végignézni. A falakon tarkán pompáznak a Romániából és Bulgáriából hozott szönyegek. Az egyik sarokban a lengyelországi takácsok munkáit lehet látni, csudaszép taliszokat, tóráköpenyeket és pompás himzésű frigyszekrényfüggönyöket. Nagy gyakorlati érzékkel készültek a különböző ruhák, sok izlést árulnak el a selyem és hárászalok, a

lámpaernyők. Ott láttunk a fonottárak között cipőket, kosarakat, gyönyörűen burkolt demjonokat. Szíjgyártó és bőrmunka mellett művészi himzések, csodás filigrán-munkák, intarziás butorok, szép kelim-munkák. De ugyanitt a modern technika olyan műszaki produktumait látjuk, amelyek a németeket, ezeket az elsőrangú technikai embereket is bámulatba ejtették.

A technika terén pedig az erdélyiek hoztak sok figyelemreméltó, meglepően szép és érdekes dolgokat. Erdély különben is első helyen áll ugy a léányok, mint a fiúk munkája tekintetében. A Joint marosvásárhelyi ipari műhelyének „torontali” szönyegei nagy feltűnést keltettek. A kolozsvári műhely két perzsaszönyeget és géphimzési munkáit a szakértők és a látogató közönség egyaránt elsőrendűnek találta. Szatmár egy nagyon kedves babkelengyével és más fehéremű munkával szerepel. Sok figyelmet keltett a vásárhelyi házi szöttes kollektív is. Mármarosziget nagyon szép román szönyegetek küldött, ezenfelül fölötté ügyes házi szöttes dolgokat.

A bécsi zsidó szabásiskolának termékei, az eperjesi és vilnai lakatosműhelyek darabjai mellett kiemelkedik a kolozsvári mérleggyárban dolgozó árvák precíz, a legfinomabb műszerre emlékeztető modelljei. Sokan dicsérik a csernovitzi vésnökök munkáját, továbbá a pinski bronzmunkások objektumait. A lengyelek különben is bámulatos dolgokat produkáltak. Így egy Mózes Rosenbaum nevű árva tanonc, aki a krakkói ékszerész-iskolában tizenhét hónapi működés után egy ezüst filigránból szőtt mezuzatartót készített drágakövekkel kirakva. A darab párját ritkítja az ötvösiparban. A kiállítást napról napra sűrűn látogatják Berlin előkelőségei, akik között igen sok a nemzsidó is. A német árvák produktumai közül a díszítő művészet foglalja el az első helyet. A kiállítás méltó módon igazolja azt, hogy a zsidó háziipar óriási tömegeknek ad adomány helyett kereseti lehetőségét és a felnövekvő árváknak legkitünőbb szak-kiképzést.

A kiállítás Czersky igazgató érdeme, aki a Joint árvaosztályának a vezetője. A kiállítás anyagát más világvárosokban és Amerikában is kifogják állítani. Sch. M.

חתימה ותמימה טובה
EMANUEL SALAMON és Tsa
Cluj — a Bleier és Weisz zsák, zsinog és ponyvakereskedő cég vezérképviselője vevőkörének és ismerőseinek

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

5686. Tis-i 1.
Ros hasana
1925. szept. 19.

Vasárnap

5686. Tis-i 2.
R s hasana
1925. szept. 20.

Hétfő

5686. Tis-i 3.
1925. szept. 21.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepek miatt, kedden reggel rendes időben jelenik meg.

— Maniu tárgyalásai a parasztpárti vezetőkkel. Bukarestből jelentik: Maniu Gyulát szombatra Bukarestbe várják, hogy a parasztpárt vezetőivel tanácskozást folytasson a két párt együttes programjára vonatkozólag.

— Ünnepek utánra halasztották a Chevrá Kadisák országos konferenciáját. A chevrák központjának előkészítő bizottsága az alábbi sorok közlésére kérte fel lapunkat. Az erdélyrészi Chevrá Kadisák részéről több oldalról írásvetési megkeresések érkeztek hozzánk, hogy a tervezett konferenciát az ünnepek utánra halasszunk, mivel az ünnepek között nem áll módjában a delegátus kiküldése. A központ létesítésének a gondolatát úgy az ortodox, mint a neolog chevrák örömmel fogadták és sok megvalósítandó gondolatot is közölnek napnap után, miért is szükségesnek találtuk, az alakuló ülés időpontját, az ünnepek utáni más alkalmas időpontban összehívni, hogy ezáltal alkalmas adjunk a kiküldendő összes delegátusoknak a kérdés otthoni letárgyalására a a gyűlésen való részvételére. Kérjük tehát Chevráink vezetőségeit, hogy a megküldött körlevélben vázolt feladatok mikénti megvalósításával otthon foglalkozzanak és elhatározásukról bennünket értesítsenek. Az alakulás új időpontját ugyancsak az Uj Kelet útján fogjuk Chevráink tudomására hozni.

— Hamis vasuti jegyeket gyártott a közlekedésügyi minisztérium egyik főtisztviselője. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztériumban nagyarányú panamának jötték nyomára. A minisztérium egyik magasrangú tisztviselője, Irtu nagybörmennyiségű vasuti jegyeket hozott forgalomba Penhardt és Vexler ügynökök útján. Az ügynökök az állomásoknál és a menetjegyirodákban helyezték el a jegyeket. Megindult a vizsgálat, melynek során a két ügynököt letartóztatták. Irtu megszökött.

— Rómában letartóztatták a szovjet egyik ügynökét. Bukarestből jelentik: Rómából érkezett jelentés szerint a „Popolo d'Italia” azt a hírt közli, hogy a római prefektus intézkedésére tegnap letartóztatták Litvinoffot, aki éppen Olaszországban tartózkodik, miután a rendőrségnek tudomására jutott, hogy Litvinoff nagyobb összegű pénzt osztott szét az ottani kommunisták között propaganda célokra. A római orosz meghatalmazott miniszter a kormánytól interviót kért Litvinoff szabadlábra helyezése érdekében.

— Kalfovval és Cankovval kezd tárgyalásokat Duca külügyminiszter. Bukarestből jelentik: Belgrádból érkezett jelentések szerint az ottani sajtó kommentálva Duca tegnapi genfi beszédét, megállapítja, hogy Románia izolálni akarja Jugoszláviát, ami legjobban bizonyít az, hogy külön tárgyalásokat kezdett Magyarországgal, illetve Bulgáriával. Kalfov és Cankov egyébként közlebből Genfben érkeznek, hogy tárgyaljanak Duca külügyminiszterrel. Hír szerint a beszéd impulzust adott arra, hogy Jugoszlávia és Bulgária között is közvetlen tárgyalások induljanak meg.

— A kir...
Bukarestből...
az eddigi szol...
marad és ne...
— Sirkö...
disa előjárósá...
Zádor Béla és...
tása, hétfőn...
tizenny óra...
metőben. A

— Téli...
jelentik: Ola...
a tél. A hón...
olaszországba...
Brescia és...
Rivierán is...
károkat okoz...
elpusztultak...
Mantua és...
borítja.

— Alag...
között. Pár...
kereskedelmi...
raltár és Ész...
valósítása ér...
déseket. A G...
ország közve...
gyarmatállar...
lenne, mélys...
mérőföldet a

— Gog...
pártba? B...
Turnseverin...
Averescu tá...
Egyes lapok...
tett Gogána...
párt ügyeiv...
gának mege...
vonatkozóla...
de erre csak...
párt több é

— Négy...
teményért...
ben arról b...
velencei ké...
antikvárius...
hónappal ez...
képet a her...
idején nagy...
mény kivite...
Giovannelli...
Vihar"-t át...
temény véte...
Olaszországt...
denfelé azt...
akadályozza

— Post...
szolgálatát...
tektiveknek...
megállapít...
nak fel tilt...
nak is a be...
pontja Lon...
tudja őket...
intézi a cse...
ujabb trük...
kokain-imp

— A...
ügye. Buk...
országos sze...
után Bredis...
tartott, mel...
a tárgyalás...
államtitká...
rendezése t...
az államtit...
semmiesetre...
megoldani...
költségveté...
erre a célr...
ujabb gyűl...
kongresszus

— Buk...
vámolatlan...
lentik: A f...
Halmiból ir...
mintegy 10...
és finom es...
és most me...
sára, hogy

Halló 977! Unió gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautóju-
kat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Halló 977!

— **A király a telet is Sinaiban tölti.** Bukarestből jelentik: A király ebben az évben az eddigi szokásoktól eltérően télire is Sinaiban marad és nem költözik be Bukarestbe.

— **Sirköszentelés.** A kolozsvári Chevra Kadisa előjárósága értesíti a tagjait, hogy néhai Zádor Béla és néhai Kap Sámuel sirköveinek avatása, hétfőn folyó hó huszonegyedikén délelőtt tizenegy órakor lesz megtartva a házsongárdi temetőben. A Chevra Kadisa elnöke. Dr. Nemes.

— **Tél van Olaszországban.** Rómából jelentik: Olaszországban hirtelen beköszöntött a tél. A hőmérséklet erősen leszállt; Közép-olaszországban heves záporosók tombolnak. Brescia és Bergamov környékén, valamint a Rivierán is, de különösen Rapallóban nagy károkat okozott a jégverés. Genua környékén elpusztultak a szőlők és az olajgyümölcsök. Mantua és Piacenza körüli hegyeket hó borítja.

— **Alagutat építenek Európa és Afrika között.** Párisból jelentik: A délfranciaországi kereskedelmi kamara elhatározta, hogy a Gibraltár és Északafrika közt építendő alagut megvalósítása érdekében megteszi a kellő intézkedéseket. A Gibraltár alagut segítségével Franciaország közvetlen összeköttetést akar létesíteni gyarmatállamaival. Az alagut 160 km. hosszú lenne, mélysége nem haladhatja túl a negyedmérföldet a tenger színe alatt.

— **Goga Octavian belép a liberális pártba?** Bukarestből jelentik: Goga tegnap Turnseverinben beható tanácskozást folytatott Averescu tábornokkal a belpolitikai helyzetről. Egyes lapok szerint Averescu szemrehányást tett Gogának, hogy nem törődik intenzíven a párt ügyeivel. Sőt arról is tudnak, hogy Gogának megegyezése van a kormánypárttal arronatközöleg, hogy belép a liberális pártba, de erre csak később kerül sor, amikor a néppárt több értékesebb elemét is magával viheti.

— **Négymillió líra egy olasz képgyűjteményért.** Rómából jelentik: Művész körökben arról beszélnek, hogy Giovannelli herceg velencei képgyűjteményét eladják egy angol antikváriusnak. Ugyanez az antikvárius néhány hónappal ezelőtt már megvett egy Tizián-képet a herceg gyűjteményéből. A vétel annak idején nagy feltűnést keltett. Hogy a gyűjtemény kivételre megszerezze az engedélyt, Giovannelli herceg Giorgione híres képét, „A Vihar-t átengedi az olasz államnak. A gyűjtemény vételére negyvenmillió líra. A hír Olaszországban nagy izgalmat keltett és mindenfelé azt követelik, hogy az olasz kormány akadályozza meg a gyűjtemény kivitelét.

— **Postagalambok a kokaincsempészség szolgálatában.** Londonból jelentik: Skót detektíveknek sikerült hosszabb nyomozás után megállapítani, hogy postagalambokat használnak fel tiltott narkotikumoknak, így a kokainnak is a becsempészésére. A csempészők központja Londonban van, de a rendőrség nem tudja őket elfogni. Egy gazdag kínai kereskedő intézi a csempészéseket, aki folyton újabb és újabb trükkökkel talál módot az illegális kokain-importra.

— **A tisztviselők fizetésrendezésének ügye.** Bukarestből jelentik: A köztisztviselők országos szervezetének vezetősége tegnap délután Bredisteanu elnök vezetésével értekezletet tartott, melyen Bredisteanu beszámolt azokról a tárgyalásokról, melyeket Georgiu pénzügyi államtitkárral folytatott a tisztviselők fizetésrendezése ügyében. Bredisteanu ígéretet kapott az államtitkártól, hogy a tisztviselők fizetését semmiesetre sem fogják retrográdmódszerrel megoldani. Kilátásba helyezte, hogy a jövő költségvetésbe kétféle módra kell beszélni a célra. A vezetőség egyébként 21-én újabb gyűlést tart és október 4-re országos kongresszust hívott egybe.

— **Bukarestben 10 millió lej értékű vámolatlan árut foglaltak le.** Bukarestből jelentik: A főváros Obor pályaudvarára tegnap egy Halmiból irányított vagon érkezett be, melyben mintegy 10 millió lej értékű vámolatlan selyemruha és finom cseh szövetek voltak. Az árut lefoglalták és most megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy ki azok tulajdonosa.

ENGRROSS

legnagyobb szőrmeáruház az országban Clujon van.

A „Casa de Lipsca“ cluji lerakata valósággal szenzációs. A világ összes szőrmei pazar választékban vannak az áruházban kiállítva. A cég, melynek London, Páris, Wien, Leipzig, Krakau és New-Yorkban vannak fiókjai, a legjobb szőrmei valóságos halmazait állította ki a

Cal. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt (Szabó J. palota)

emeleti helyiségeiben és a napokban megnyíló áruház szenzációja lesz a cluji kereskedelmi életnek.

— **Lángokban áll az egész Kaukázus.** Bukarestből jelentik: Konstancaiba érkezett konstantinápolyi jelentések szerint a kaukázusi petróleumszondák közül több kigyuladt. A jelentés szerint az egész Kaukázus lángokban áll.

* **Ügyvédi hír.** Dr. Brunner József volt bánffyuhyadi ügyvéd irodáját dr. Fischer Sámuel ügyvéddel társulva, Clujon, Str. Memorandului 8. szám alatt újból megnyitotta.

— **Pályázat készülékre, melyel érintkezni lehet a szellemekkel.** Párisból jelentik: A spiritiszta kongresszus tegnap tartotta meg negyedik ülését. A kongresszus legérdekesebb határozata az, amely szerint pályázatot írtak ki egy készülék megkonstruálására, amely lehetővé tenné a holtakkal való közvetlen összeköttetést, médium közreműködése nélkül. Az ötlet nem egészen eredeti: Edison próbálkozott már ilyen készülék feltalálásával, de azután feladta tervét. Két évvel ezelőtt egy amerikai mérnök is tervezett ilyen gépet, egy skót tudós pedig még ma is foglalkozik ezzel a problémával. A pályázat célja, hogy siettesse a készülék feltalálását, amit a spiritisztaik nagyon valószínűnek tartanak, mert állítólag több szellem bejelentette már, hogy a tulvilág felkutatására szolgáló gépezet felfedezése a közeljövőben megtörténik. Csak szorgalmasan kell dolgozni és megtalálják a megoldást. A föld és a tulvilág közötti közvetlen összeköttetés módjainak megtalálása a spiritisztaik szerint annál fontosabb, mert a médiumok csak úgy, mint az emberek, nem mentesek a tévedésektől.

— **Nagyszalontán tüzzel-vassal hajtják be az adókat.** Szalontáról jelentik: A szalontai adófizetők között óriási riadalmat okozott a váradi pénzügyigazgatóság egy újabb rendelkezése, amely szerint október elsejétől kezdődőleg az összes adóhátralékok behajtását a legszigorúbb feltételek között megkezdik. Az év folyamán felgyülemlett adóhátralékok után a beszedésnél kilenc százalék késedelmi kamatot számítanak fel, amely az adóssággal együtt október 1-ig okvetlenül beszolgáltatandó. Az október elsején esedékessé váló évi utolsó adórész behajtása is megindul és amennyiben valahol a fizetés bármilyen okból nem történhetne meg, az adóbeszedő azonnal végrehajt és a lefoglalt tárgyakat mindjárt el is szállítja az adós üzletéből vagy lakásából. A rendelkezés nagy izgalmat idézett elő Szalontán lakosai körében, mivel számosan vannak olyanok is, kik nem tudják a hátralékaikat máról-holnapra rendezni, így ki vannak téve annak, hogy ingóságaiikat adó fejében lefoglalják.

— **Szörnyethalt tréning közben egy híres automobilversenyző.** Boroszlóból jelentik: Radák Félix, a hírneves automobilversenyző, több mint harminc verseny győztese, vasárnap tréning közben gépével egy árokba zuhant. A gép fölborult, Radák nyakát törte és azonnal meghalt.

* **Rokonainak és szomszédjainak mondja,** hogy Beck-kávét használjanak a bélyegzővel.

— **Megalakult a „Cele Trei Crisuri“ román kulturegyesület Szalontán.** Szalontáról jelentik: A napokban tartotta alakuló ülését a „Cele Trei Crisuri“ nagyváradai román kulturegyesület szalontai fiókjai. A szalontai egyesület elnöke: dr. Gream Aurél főszolgabíró, alelnöke: Moldován János liceumi tanár és titkár Gherdan György iskola igazgató lett. A fiókegyesület, miként a központ, a népi kultúra fejlesztését tűzte ki célul, amelynek hathatós előmozdítása érdekében előadások, estélyek rendezését vette tervbe.

— **Francia matrózok botránya Bécsben.** Bécsből jelentik: A Duna-kikötőben horgonyozó francia monitor hat fiatal matróza a Prater egy kávéházában tulokat talált inni és mikor fizetésre került a sor, egyiküknél sem volt osztrák pénz, csak francia valuta, erre aztán összevesztek a főpincérrel, aki 56.000 osztrák koronát követelt és nem érte be azzal, hogy a franciák 5 shilling 60 garas helyett 3 francia frankot fizessenek. A fiatal matrózok söröskanocsókkal kezdtek dobálózni és már nagy rombolást vittek véghez, amikor megérkezett a rendőrség, de nem birt a garázdálkodó franciákkal, akik közül az egyik revolvért rántott elő, úgy, hogy a rendőrök kénytelenek voltak kardot rántani. Több rendőr sietett szorongatott társainak segítségére, bekisérték az ittas francia matrózokat és vasárnap délig a kerületi rendőrség örszobájában tartották mind a hatot. Akkor aztán a francia monitorról egy őrszobát jelent meg és a hajóra vitte vissza a garázda matrózokat.

* **Tarbut hír.** Javitóvizsgát tett leány- és ifjúgimnáziumi növendékek hétfőn d. e. 9—1-ig iratkozhatnak a Tarbut igazgatói irodában. Az igazgatóság.

— **Hogyan akasztották föl Lédereréket — Kanadában?** Winnipegből jelentik: A „The Winnipeg Evening Tribune“ augusztus 24-iki száma „Sürgeti az akasztást a budapesti bíróság” címmel az alábbi táviratot közli: — A legfelsőbb bíróság megengedte, hogy Léderer Mici és férje, Gusztáv, volt hadnagy, haláluk előtt öt perccel istenhozzádot mondjanak egymásnak, de félelemtől gyötörve és fátyolos szemekkel képtelenek voltak egyetlen szót is szólani. Lédererékre rábizonyult, hogy meggyilkolták és földarabolták Kudelka Ferenc kolbászgyárost, aki a házaspárt Budapest egy külvárosában meglátogatta. Utolsó találkozásuknál átölelték egymást, miközben a bíró órát tartva kezében, így szólt: „Önöknek öt percük van, 4, 3, 2, 1 és most vége a bucsunak.” Erre a férjet és feleséget szétválasztották és azonnal kivégezték.

* **Purgó csak eredeti dobozban valódi.** 2

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselet az ország minden helységében.**

* **Brassóban hirdetések, előfizetések felvételére és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.**

Üzletáthelyezés. JANKY szücs új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand 17. (Wesselényi-utca) Szőrmei, bundák legolcsóbban beszerezhetők

bánsági zsidó
Marion Erat
lel, negyedévre
évre 850 lei.
és csak a forrás
na a közbeeső
rendes időben
parasztpárti
Maniu Gyulát
a parasztpárt
két párt együtt
ták a Chevra
át. A chevra
az alábbi sorok
élyrészi Chevra
rati megkeresés
ett konferenciát
vel az ünnepek
átus kiküldése.
latát úgy az
mmel fogadták
közölnék nap-
aláltuk, az ala-
táni más alkal-
záltal alkalmat
soknak a kér-
ésen való rész-
zetőségeit, hogy
adatok mikénti
ak és elhatáro-
Az alakulás új
utján fogjuk
gyártott a
gyik főtiszt-
közlekedésügyi
mának jöttek
rasuti jegyeket
xler ügynökök
al és a menet-
ket. Megindult
gynököt letar-
a szovjet
entik: Rómá-
polo d'Italia“
efektus intéz-
vinoffot, aki
miután a
hogy Litvi-
tott szét az
anda célokra.
miniszter a
szabadláb-
kezd tárgya-
Bukarestből
ek szerint az
api genfi be-
izolálni akarja
az, hogy kü-
ággal, illetve
ként közelebb-
ak Duca kül-
éd impulzust
ária között is
6 977!

KÖZGAZDASÁG

Súlyos nézeteltérések a mai minisztertanácson a gabonailletékek leszállításának vitájánál

A földművelésügyi miniszter hazaérkezése után döntenek a kérdésben

Cluj-Kolozsvár, szeptember 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai minisztertanácson Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter előterjesztést tett a gabona kiviteli vámjának leszállítására. Erről a kérdéssel az utóbbi napokban több nyilatkozat hangzott el úgy pro, mint kontra és bár ma ez a kérdés rendkívül élénken foglalkoztatja gazdasági köreinket, nem lehetett semmi bizonyosat tudni arról, vajjon leszállítják-e az illetékeket, vagy pedig továbbra is elzárják a lehetőséget annak, hogy Románia gabonafeleslege elfoglalja külföldi piacait.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter hazaérkezése után egy állítólagos nyilatkozat jelent meg a sajtóban, amely szerint a pénzügyminiszter szükségesnek tartja a gabonailletékek leszállítását. Ezt a nyilatkozatot később megcáfolták, de ennek éppen az ellenkezőjét igazolja a pénzügyminiszternek a mai minisztertanácson elfoglalt álláspontja is.

A kereskedelmi miniszter ugyanis a gabona-

kiviteli illetékek csökkentésének szükségességét hangsúlyozta és táblázattal bebizonyította, mennyire olcsóbb a többi agrárállamok gabonája a miénknél. Kifejtette, hogy csak úgy lehet a stagnáló gabonakivitel felendíteni, ha az exporttarifákat a szükséghez mérten csökkentik.

Bratianu Vintila azonban ellene volt a leszállításnak, úgy, hogy könnyen nyílt konfliktus keletkezhetett volna a két miniszter között. Végre is a minisztertanács úgy határozott, hogy a kérdést átteszi a legfőbb gazdasági tanácshoz, hogy az döntsön Alexandru Constantinescu földművelésügyi miniszter hazaérkezése után.

A kereskedelmi miniszter reméli, hogy megnyeri a földművelésügyi minisztert a kiviteli illetékeknek egyelőre 5000 lejjelel való leszállításra. Ha erre még szükség mutatkozik, úgy szeretné, ha még újabb 5000 lejjelel csökkentenék a díjakat.

Tudnivalók az iparkamarai szavazásokhoz. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ma hirdetményt adott ki, amely utasítást tartalmaz az iparkamarai választások szavazásához. A választások szeptember 21-én reggel 8 órakor kezdődnek, már általunk is közölt helyeken. Minden szavazó bemutatja a választás elnökének kamarai tagsági igazolványát (Cartea de membru), melynek alapján az elnöktől egy ellenőrzési bélyegzővel ellátott szavazó lapot és szavazási bélyegzőt kap. A tagsági igazolvány, miután ellátott a szavazat leadását igazoló speciális bélyegzővel, a szavazónak vissza lesz adva. A szavazás titkos. A választó szavazatát zárt helyiségben adja le, azáltal, hogy a „Votat“ (megszavazott) kifejezést tartalmazó bélyegzővel ellátja azon névjegyzéket, melyre szavazni óhajt. A választó egy névjegyzéken csak részben is szavazhat és pedig úgy, hogy egyes jelölteket egy névjegyzékből, egyeseket pedig más névjegyzékből jelöl meg. Ezen esetben előbb ki kell húzni azon névjegyzéket egészben, melyből nem óhajt egy jelöltre sem

szavazni, azután pedig azokból a névjegyzékekből, melyek azok neveit foglalják magukban, akikre szavazni óhajt, vízszintes vonallal kihuzza azoknak a neveit, kikre nem óhajt szavazni. Ki nem törölt név csak annyi maradhat a listán, ahány igazgatótanácsi tagot az illető kategóriába be kell választani.

Értekezlet a Sfatuinál. A Sfatul Negustoresc vezetősége ezúton hívja meg összes tagjait a f. évi szeptember hó 20-án, vasárnap este 8 órakor a str. Memorandului 6. sz. alatti helyiségében tartandó értekezletre, amelyen igen fontos kérdések lesznek megtárgyalva. A vezetőség kéri, hogy a tagok lehetőleg teljes számban jelenjenek meg. — A választmány.

Szakadkivitel Szovjetországból. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány szabadkivitel engedélyezett különböző mezőgazdasági termékekre, köztük burgonyára, zöldségre, tejtermékekre stb. Ezeknek a cikkeknek kivitele nincs kiviteli engedélyhez kötve. Itt említjük meg, hogy párisi hírek szerint a francia Mol-

Figyelmeztetés!

A „PODOL“ a legkiválóbb lábapoló szer már az ország minden gyógy-szertárában és drogeriájában kapható s így könnyen meggyőződhetik csodálatos hatásáról. Erős láb- vagy hónaljizzadás ellen nincs jobb, sőt hasonló hatású szer sem, mint a köz-kedvelt „PODOL“. Már kétszeri használat után tökéletes gyógyulás. Ovakodjék az értételel után a októl.

nárok Szövetsége a napokban hatmillió pud gabonát vásárolt Oroszországban októbertől kezdődő szállításra. A hír még megerősítésre szorul, bár a nyugati gabonatorzsdéken, mint befejezett tényről beszélnek erről a vásárlásról.

Népszövetségi bizottság dönt a magyar-román postakövetelés ügyében. Bukarestből jelentik: A magyar kormány, mint ismeretes, 48 millió aranykoronát követel az itt maradt posta- és távirtda felszereléséért, valamint a postai ingatlanokért. Ezzel szemben Románia egymillió aranykoronára becsülte ezeket és csak annyit hajlandó fizetni. Az ügy a párisi jóvátételi bizottsághoz került, mely egy angol, francia és olasz vegyes bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálására. A bizottság tárgyalására készül a román postavezérgazgatóság is, amely leltár és kimutatás alapján akarja bebizonyítani álláspontjának helyességét.

Öt kilogramnál kisebb podgyások szállítása. Bukarestből jelentik: A CFR vezérgazgatóságának közlése szerint öt kilogramnál könnyebb podgyásokat a vasut ezután nem vesz fel és ezek felvételére és szállítására ezután csakis a posta jogosult.

Megnyitják a Zsombolya—Szeged vasutvonalat. Bukarestből jelentik: Szabadkán közelebről magyar-román-jugoszláv vasuti konferencia lesz a Zsombolya—Szeged vasutvonal megnyitása érdekében.

Felosztatják a közlekedésügyi minisztériumot? Bukarestből jelentik: Elterjedt hírek szerint a miniszterelnöknek az a terve, hogy a közlekedésügyi minisztériumot felosztatja, miután a vasut önnálló autonóm lett és a vezérgazgatóság hatásköre alá tartozik és így most felesleges ez a minisztérium. A postát önálló vezérgazgatósággal beosztják a munkaügyi minisztériumba, a tengeri és dunai közlekedési igazgatóságokat pedig beosztják a legfőbb viziutak vezérgazgatóságába. Vaitoianu közlekedésügyi miniszter átveszi a belügyminisztériumhoz és átveszi annak vezetését, miáltal mentesíti Bratianu Jonel miniszterelnököt, ennek a minisztériumnak a vezetésétől.

Elkészült az erdők kisajátítására vonatkozó javaslat. Bukarestből jelentik: Az erdők kisajátítására vonatkozó javaslat már teljesen elkészült, azonban annak alkalmazása rendkívüli nehézségekbe ütközik különösen Bukovinában, ahol az egyik nagyobb liberális korifeusnak nagy kiterjedésű erdőterületei vannak.

Fontos tanácskozások lesznek a kereskedelmügyi miniszternél. Bukarestből jelentik: Tancred Constantinescu miniszter délelőttre magához kérette az ipar és kereskedelmi szakkörök vezetőit, hogy velük a gabonakiviteli illeték, a pénzügyi és egyéb fontos gazdasági kérdésben tanácskozzék.

A világ legcsodálatosabb filmje

sem k-lteth nagyobb érdeklődést a hölgyeknél, mint

A RENAISSANCE

megnagyobbított és teljesen átszervezett árúháza, s hova sz ési és teli divat számos újdonsága Párisból és Londontól

MEGÉRKEZETT!

Kabát, ruha- és kosztüm-szövetek, crepe-de chinek, lencék, belés brokátok és egyéb selyem, bársonyok, kabátplüszök, flanelek, ezonye ek, linoleumok, vásznak stb. cikkek árusítása a legolcsóbb áron történik.

Külön férfiszövet-osztály.

Selyem- és szövetmaradékok félárban.

Áruházunk vezetését **Bárdos Jenőre**, a volt Au-Bon-Gout cég főnökére ruháztuk.

Renaissance női divat különlegességék árúháza, — Calea Begele Ferdinand No 15. (volt Wesselényi Mialós-utca)

Bo össze társ

Molnár és P
Ausländer R
Glasner Benj
Bodner Benj
Edelstein Jak
Özv. Werthe
Braun Jenő é
Kaufmann A
Rudas József
Nierenfeld Si
Boskovics Józ
Neumann Ka
Kalmár Mihá
Kardos József
Holländer M
Benjamin Mi
Engelmann F
Sámson Mór
Herskovits Je
Léb Fiverek
Glück Israel
Friedmann G
Farkas János
Hajnal Izidor
Dr. Spitzer J
Sugár Andor
Grünfeld Her
Maximilian C
Heller Lajos
Dr. Neufeld J
Cink József k
Herschkovits
Albert Nándó
Winkler Jank
Rados & Co

Goldstein Sim
Fenichel Lázá
Schmidt Mór
Rappaport H
Hartmann M
Fenichel Mór
Klein Samu
Berkovics Bé

Dr. Markovits
Fried József
Friedländer S
Grünbaum V
„Carmen“-cí
Hartmann S

Schwartz Ad
Nass Lipót
Weisz Abra
Eidinger Ign
Dr. Eidinger

Aviva Jehu
Farkas Men
Pollák Samu
Schwartz M
Grün Béla
Dr. Gidáli I
Klopott Mih
Fixel Vilmo
Frank Herm
Dr. Wiegner
Vichs Jakob

Jacob Engel
Hecht Herm
Kohn Mand
Schwartz E
Lefkovits B
Kohn B. D
Dr. Kirsch
Rosenfeld D
„Barisszia“
Dr. Harnik
Sporn Dezs

כתיבה וחתומה טובה

Boldog újévet kívánunk összes rokonainknak, barátainknak, cionista elv- társainknak, ismerőseinknek és üzletfeleinknek:

Molnár és Pinter cég Cluj
Ausländer Rudolf és neje Cluj
Glasner Benjámín és neje Cluj
Bodner Benjámín és neje Cluj
Edelstein Jakab és neje Cluj
Özv. Wertheimer Samuné és családja Cluj
Braun Jenő és neje Cluj
Kaufmann Adolf és neje
Rudas József és családja Cluj
Nierenfeld Simon Cluj
Boskovics József és neje Cluj
Neumann Károly utóda Cluj
Kalmár Mihály Cluj
Kardos József rövidáru kereskedő Cluj
Holländer Márton Cluj
Benjámín Mihály Newyork-szállodás Cluj
Engelmann Hermann és családja Cluj
Sámson Mór és neje Cluj
Herskovits Jenő szabó Cluj
Léb Fivérek Cluj
Glück Israel posztókereskedő Cluj
Friedmann Gáspár Cluj
Farkas János Cluj
Hajnal Izidor Cluj
Dr. Spitzer József ügyvéd Cluj
Sugár Andor Cluj
Grünfeld Hermann Cluj
Maximilian Goldberger Cluj
Heller Lajos cipókereskedő Cluj
Dr. Neufeld Jenő ügyvéd Cluj
Cink József kelmefestő Cluj
Herschkovits Márton Cluj
Albert Nándor nyomdatulajdonos Cluj
Winkler Janka Cluj
Rados & Co Cluj

Goldstein Simon Aiud
Fenichel Lázár Aiud
Schmidt Mór Aiud
Rappaport Henrick Aiud
Hartmann Manó Aiud
Fenichel Mór Aiud
Klein Samu ékszeráru-nagykereskedő Aiud
Berkovics Béla Aiud

Dr. Markovics Ignác Oradeamare
Fried József
Friedländer Sándor
Grünbaum Vilmos és neje
„Carmen“-cipőgyár
Hartmann Sándor

Schwartz Adolf és családja Arad
Nass Lipót és családja Miresul-Mare
Weisz Abraham és neje Beclean
Eidinger Ignác és neje Beclean
Dr. Eidinger Hermann és családja Beclean

Aviva Jehudit Reghinul Sasesc
Farkas Mendel Fiai Reghinul Sasesc
Pollák Samu Reghinul Sasesc
Schwartz Mórítz Reghinul Sasesc
Grün Béla Reghinul Sasesc
Dr. Gidáli Illés Reghinul Sasesc
Klopott Mihály Reghinul Sasesc
Fixel Vilmos Reghinul Sasesc
Frank Hermann Reghinul Sasesc
Dr. Wiegner Jenő Reghinul Sasesc
Vichs Jakab Reghinul Sasesc

Jacob Engelstein Vişeu de sus
Hecht Hermann Vişeu de sus
Kohn Manó Satmar
Schwartz Emanuel Sebis
Lefkovits Bernát Sebis
Kohn B. Dezső Huedin
Dr. Kirschner Arnold Lugo
Rosenfeld Dávid Târgul-Mures
„Barisszia“ Alba-Iulia
Dr. Harnik Lipót Laposul Ung.
Sporn Dezső Rapá de jos

Bernáth Sándor és neje Podureaneagra
Kovács Imre Czako Mirjamnak Arad
E. J. Elefánt Sighet
Grünbaum Vilmos és neje Oradeamare
Dr. Fried József Oradeamare
Lázár Albert Simleul-silvaniei
Weisz şi Comp Timişoara
Dr. Ostfeld Sámuel Timişoara

Dr. Weisz Fülöp és családja Odorheiu
Salamon Béla és családja Odorheiu
Rosmann Izidor és neje Odorheiu
Löbl Lajos Odorheiu
Löbl Mendel és neje Odorheiu
Hirsch Jenő Odorheiu
Haas Vilmos Odorheiu
Hirsch Lajos és családja Odorheiu
Guthmann Samu és családja Odorheiu
Gottesmann Vilmos és családja Odorheiu
Fried Mór Odorheiu
Fink József és családja Odorheiu
Farkas Márton és családja Odorheiu
Farkas Samu és családja Odorheiu
Dr. Böhm Jenő és családja Odorheiu
Hirsch Rudolf és családja Odorheiu

Östreicher Jenő Toplița, az ifj. Ullmann Izidor
cég utazója Oradea-Mare

Orbán Dénes borbélymester Toplița
Grimm József Toplița
Bokor Elemér fakereskedő Toplița
Spitz Károly és családja Toplița
Bacher Jakab és neje Toplița
Dr. Nass Endre és neje Toplița
Guth Manó Budapest
Friedmann Dávid Bălbor
Rosenthal Ignác Dej
Klein Ella Dej
Weisz Sámuel Dej
Fenyő Béla Dej
Bistritz Mór Dej
Dr. Harsányi Jenő a deji csoport ügyv. elnöke
Barna Kálmán deji Keren Hajjeszód biztos
Adelstein Nándor Dej
Schwartz Sije Dej
Hirsch Sándor Dej
Grün Menyhért és családja, Gherla
Klein Mór és családja, Gherla
Gottlieb Antal és családja, Gherla
Metzler Lázár és családja Deda-Bistrița
Káhn Lázár Salárd

Kieselstein Mendel és családja Lunca Bradului
Wiesel Vilmos és családja Lunca Bradului
Mayer Mór és családja Szárhegy
Izrael Izsák és családja Szárhegy
Mandula Jenő és neje Szárhegy
Berkovits Mór Gödemesterháza
Salai Mór és családja Borsec
Sonnenklar József és családja Várvid
Teiler Adolf és családja Várvid
Adler József és családja Várvid
Ghermainki Jisruel Gheorgenii
Strul Adolf és családja Salamás
Rubel Henrik és családja Salamás
Lendler Andor Salamás
Weiser Aladár és neje Salamás
Ney Károly Salamás
Dávidovits Istvánné Salamás
Grünberg Leon és családja Ghimesfaget
Klein József és neje Ghimesfaget
Wesel Fülöp és neje Ghimesfaget
Friedmann Ottó Ghimesfaget
Heller Izsó Ghimesfaget
Ellenbogen Sándor és családja Ghimesfaget
Scheiber Ernő és családja Ghimesfaget
Sennensieb Ernő Ghimesfaget
Mendelovits Aron és neje Ghimesfaget
Bermann József Ghimesfaget
Pollák Sándor és neje Sepsiszentgyörgy
Fährndrich Majer és családja Sepsiszentgyörgy

Alter Izsó és családja Csikszereda
Zachari Bernát és családja Csikszereda
Dr. Adler Miklós és családja Csikszereda
Klein Zsigmond Kézdivásárhely
Farkas Márton és családja Baraolt
Fried Manó Baraolt
Tratner Vilmos Baraolt
Bernáth Lázár Hoghiz
Aviva „Mirjam“ Sighişoara
Gitza Dávid Lunca de Mijloc
Ifj. Bermann Izidor Lunca de Mijloc
Sigelstein Henrik Lunca de Mijloc
Markovits Saul Lunca de Mijloc
Pozner Zoltán Csikszereda
Dr. Török Lipót Csikszereda
Berger Adolf Csikszereda
Feder Jakab Csikszereda
Struhl Mór Csikszereda
Nagel Izidor Csikszereda
Klámán Lázár Csikszereda
Háger Miksa Csikszereda
Tabak István Mádéfalva
Weinberger József Gonda Kézdivásárhely
Angyal Mihály Kézdivásárhely
Benyovits Jenő Kézdivásárhely

Antal Jakab Erzsébetváros
Rosenfeld Mendel Iclodulmare
Dr. Wiegner Samu és családja Surduc
Ecker Henrik és családja Surduc
Dr. Hirsch Sári Ufeni
Hirsch Márton Simbriasi
Noti Dezső és családja Ileandamare
Scheinhaus József Ileandamare
Lőrinc Mór Oradeamare
Kohn Salamon Lupeni
Rosenzweig Vilmos Dej
Rosmann Lipót szeszgyáros Nagyiklód
Márk Abraham kávé Reghinul sasesc
Dr. Kálmán József és családja Odorheiu
Dr. Pál Aladár és neje, Lőrinc Blanka Oradea-Mare
Wiesel Jenő Arad
Berger Samu Aiud
Dux Mór bankigazg. a dézsi csoport díszelnöke
Rosenzweig Heszkel Dej
Hirsch Abraham Dej
Weisz Adolf Dej
Hershdörfer Aron Reghinul sasesc
Heimann Lázár és Deutsch Reghinul sasesc
Hirsch Hermann Odorheiu

A
kékportálu

üzletben, a Regele
Ferdinand-uton, a 8.
sz. házban olcsón
árusít harisnyát, fe-
hérneműt, női kézi-
munkát és minden-
féle rövid áru t

SIPOS JENŐ

kereskedő

Sándor
kereskedő

כח"ט
A Keren Kajemeth Löjiszraél
Erdélyrészi Irodája

minden jót, boldog új évet, eredményes K. K. L. tevékenységet kíván a Zs. N. Sz. vezetőségének, a K. K. L. biztosoknak, Aviváknak, Barissziáknak, valamint a K. K. L. minden munkatársának és a K. K. L. minden hívének

כח"ט
A Keren Hajesszód
Erdélyrészi Irodája

dolgos új esztendőt kíván minden elvtársnak

כח"ט
Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség
Központi Irodája

dolgos új esztendőt kíván minden elvtársnak

כח"ט
Az árvagondozó valamennyi tagjának és az árvaügy minden igaz barátjának boldog új évet kíván az
Erdélyi Zsidó Árvagondozó Központi Bizottsága

שנת נאולה וישועה
Az összes Palesztinabizottságoknak és minden Palesztináért dolgozónak

boldog munkás új esztendőt kíván a Központi Palesztinahivatal.

שנת ברכה והצלחה
A kolozsvári
akadémiai Barisszia
minden Hitchabrutnak
boldog új esztendőt kíván

כתיבה וחתימה טובה
A Hitachdut
Barisszia

sok eredményt hozó munkás új esztendőt kíván minden Barissziánusnak

A Cluj Ceire Mizrachi kíván
כתיבה וחתימה טובה
az összes Ceire és Ceiroth Mizrachi csoportoknak és az összes cionista testvéreinek

A Cluj Ceiroth Mizrachi kíván
כתיבה וחתימה טובה
az összes Ceiroth Mizrach és Ceire Mizrachi csoportoknak és az összes elvtestvéreinek

כח"ט
Erec Jiszraél
erdélyi kolóniájának tagjai
azzal kívánják boldog új esztendőt, hogy Erdély zsidósága ne felejtkezze meg mivel tartozik Erec Jiszraélnek

כתיבה וחתימה טובה
A „HAGGIBBOR“

zsidó sportegyesület vezetősége minden jót kíván az új esztendőre a Zs. N. Sz. vezetőségének, valamennyi zsidó sportegyesület tagjainak és a zsidó sport hívének

כח"ט
Deji Avivák
boldog új évet kívánnak a Hitachdutnak és az összes Aviva és Barisszia Hitchabrutoknak

שנה טובה ומבורכת
Barisszia Odorheiu

boldog új évet kíván a Hitachdutnak és az összes Hitchabrutoknak

שנה טובה ומתוקה
Aviva „Hatikva“ Csikszereda
Boldog új évet kíván ismerőseinek és pártoló tagjainak

לשנה טובה תכתבו
Dr. Krémer Ármin
boldog új esztendőt kíván úgy az Erec Jiszraélben, mint a Chuc-la-Arechen élő testvéreinek, rokonainak, barátainak és jó ismerőseinek

כח"ט
Dr. Weissburg Chaim
Haifa

szívükből jövő, legherettebb üdvözlését küldi a zsidó hazából az új év alkalmával az összes er. élyi zsidó intézmények vezetőinek és munkásainak, összes ismerőseinek, jóbarátainak és mindazoknak a hűséges munkatársainak, elvtársainak, kikkel az erdélyi zsidóság legszebb korszakában, az alkotás elmúlt hét évében együtt dolgozott. Árásszon Jiszraél Istene boldog új esztendőt galutban maradt testvéreimre s adja, hogy ez az év kétezer éves szenvedéseink végét, évezredes vágyaink teljesülését hozza meg

כח"ט
Özv. Weissburg Ödönné
és fia Chaim
Haifa

boldog új évet kívánnak Erec Jiszraélből összes rokonaiknak, jóbarátáiknak és ismerőseiknek

כח"ט
Dr. Krémer Ármin
ez uton küldi jó kívánságait
New-Yorkba Krémer Bernátnak,
rokonainak, jóbarátainak és ismerőseinek

שנה טובה ומבורכת
Dolgos, boldog és eredményes új esztendőt kíván valamennyi Aviva-testvérenek és a K. K. L. minden munkatársának
SZÉKELY BÉLA

שנה טובה ומתוקה
Dreikurs Jakab és családjának
Haifa,
boldog révbejutást kívánnak Clujon élő gyermekei.

כח"ט
Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár Cluj
boldog újévet kíván üzletfeleinek

כח"ט
Eisenstädter Samu
és neje Cluj
rokonainak, üzletfeleinek, ismerőseinek boldog új évet kíván

כח"ט
Stein József divatárúkereskedő
Zäläu
Boldog új évet kíván rokonainak, jóbarátainak, üzletfeleinek és ismerőseinek

כח"ט
Zimmer Károly
Ditrau

Boldog új évet kíván tisztelt vevőinek

לשנה טובה תכתבו
Terner Jakab fakereskedő
Rokonaiknak, jóbarátáiknak, cionista elvtársáiknak és t. vevőiknek boldog és munkás új évet kívánok

כח"ט
IZRAEL JÓZSEF
szörmeárúháza Cluj
összes vevőinek boldog új évet kíván

כח"ט
Salamon Plesner
Szászrégen

Ismerőseinek, barátainak és vevőinek boldog új évet kíván

שנת ברכה והצלחה
Katz és Bernát cég
Cluj

boldog új évet kíván üzletfeleinek

לשנה טובה תכתבו
Rothmann Márton
és családja
boldog új évet kíván rokonainak, üzletfeleinek és ismerőseinek

כתיבה וחתימה טובה
Jó barátainak, ismerőseinek és igen tisztelt vevőinek
boldog új évet kíván
Hochmann Jakab
a „TÁCÁMUL“ ezüstárúgyár tulajdonosa Cluj

כוח"ט
Klinger Henrick
Sepsiszentgyörgy

Boldog új évet kíván tisztelt vevőinek

כתיבה והתימה טובה
Feuerstein Kálmán,
neje és fiuk Jehuda
boldog új évet kíván minden Palesztina
munkásnak

לשנה טובה תכתבו
Westmann Tibor Lupeni
boldog új évet kíván
üzletfeleinek és jóbarátainak

כוח"ט
Dr. Markovits Mihály
és családja
Ileandamare boldog új évet kíván
összes rokonainak, barátainak és
klienseinek

שנת ברכה והצלחה
Róth Vilmos Lupeni
Boldog új évet kíván
üzletfeleinek, rokonainak
és jóismerőseinek

כתיבה והתימה טובה
Bergner Mór
bőrnagykereskedő cég
összes üzletbarátainak boldog új évet kíván

כוח"ט
Bermann Leon
cég
Toplița-Română
boldog új évet kíván üzletfeleinek,
jóbarátainak és rokonainak

כוח"ט
Rosmann M. Léb és családja
Iclodulmare,
rokonainak, barátainak, üzletfeleinek
boldog új évet kíván

לשנה טובה תכתבו
Lusztig József és családja
Iclodulmare,
rokonainak, barátainak és üzletfeleinek
boldog új évet kíván

כתיבה והתימה טובה
Jeremiás Ignác és családja
Ileanda Mare,
Rokonainak barátainak és üzletfeleinek
boldog új évet kíván

כוח"ט
Boldog új évet kíván az összes K. K. L.
biztosoknak és K. K. L. pártolónak
Hermann Gottlieb, Oradeamare
K. L. L. biztos

כוח"ט
Schlesinger
Farkas
ARAD

Boldog új évet kíván

שנה טובה ומבורכת
Barisszia Dej
Az összes Aviva, Barisszia Testvéreink-
nek boldog új évet és további lelkes
munkálkodást kíván

שנת גאולה וישועה
Kohn Dávid és neje
Ozun
Rokonaiknak, ismerőseiknek
boldog új évet kívának

כתיבה והתימה טובה
Jakab József és neje
Ágostonfalva
Rokonaiknak, ismerőseiknek
boldog új évet kívának

שנה טובה ומבורכת
Mózes Henrik és családja
Hoghiz
Rokonaiknak, ismerőseiknek
boldog új évet kívának

שנת ברכה והצלחה
Ing. Noszin Mór Cluj
Boldog új évet kíván jó barátainak és
ismerőseinek

שנת גאולה וישועה
Rosenfeld Sándor Cluj
Rokonainak, ismerőseinek és jó barátai-
nak minden jót kíván az új esztendőben

שנת ברכה והצלחה
Rosenfeld Henrik és neje
Lunca de Mijloc
Boldog új évet kívának
minden ismerőseiknek

כוח"ט
Rosenheck Izidor és neje
Csikszereda
Boldog új évet kívának
minden ismerősüknek és rokonaiknak

שנת ברכה והצלחה
Herskó Mózes és neje
Csikszereda
Rokonaiknak és ismerőseiknek
boldog új évet kívának

כוח"ט
Mózes Jakab és családja
Hoghiz
Minden ismerőseiknek és rokonaiknak
boldog új évet kívának

לשנה טובה תכתבו
Mózes Károly és családja
Hoghiz
Boldog új évet kívának
minden ismerőseiknek és rokonaiknak

לשנה טובה תכתבו
Fried Mihály és családja
Sighișoara
Minden ismerőseiknek és rokonaiknak
boldog új évet kívának

כוח"ט
Klein Izsák
Erzsébetváros
Boldog új évet kíván
minden ismerősének és rokonának

כוח"ט
Heilper Vilmos
Erzsébetváros
Minden rokonának és ismerősének
boldog új évet kíván

כוח"ט
Özv. Heilper Henrikné
Erzsébetváros
Boldog új évet kíván
minden rokonának és ismerősének

כוח"ט
Nuszbaum Andor Csikszereda
Boldog új évet kíván
rokonainak és üzletfeleinek

כתיבה והתימה טובה
Wagner Adolf
Ghimesfaget
Boldog új évet kíván tisztelt vevőinek

שנה טובה ומבורכת
Dr. Grosberg Salamon és neje
Ghimesfaget
Boldog új évet kívának
minden ismerőseiknek

כתיבה והתימה טובה
Indig Salamon és neje Sălard
Boldog
új évet kívának
minden ismerősüknek

כתיבה והתימה טובה
Noé Izidor
vaskereskedő Dej,
rokonainak, barátainak és üzletfeleinek
boldog új évet kíván

ב"ח"ש
Biró és Wolf
posztó- és divatáru kereskedő Dej és Gherla
boldog új évet kíván rokonainak, barátainak és vevőinek

שנת האולה וישועה
Lakatos és Szabó
cég Targul-Mures
boldog új évet kíván üzletfeleinek és jó barátainak

שנה טובה ומתוקה
Sonnenwirt Hermann Toplița
Áruforgalmi rt. Oradeamare cég képviselője
boldog új évet kíván üzletfeleinek és jó barátainak

ב"ח"ש
Eizig Jakob és családja Borsec
Minden ismerőseiknek és rokonaiknak boldog új évet kívánnak

שנה טובה ומתוקה
Noe Izsó és családja Várviz
Rokonaiknak, ismerőseiknek boldog új évet kívánnak

בתיבה והתימה טובה
Seuensieb Jenő és neje Ghimesfaget
Rokonaiknak és ismerőseiknek boldog új évet kívánnak

A **Keren Kajemeth** az ujévi megváltási akció második részét az Uj Kelet jomkiphuri számában folytatja

Gajzágó Márton
Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörűs, műszerész, nickelező telep.
חלפים ויגד איממער אים לאגער

Aranyér
„Anusol” Goedecke
aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztós siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbélbe bevezetve. Minden patikában és drogériában kapható.
RAKTÁR **F.H. MEES** BUKÁREŠT CALEA-GRIVITEI 61

Az Őszi divat-újdonosságok

raktárra érkeztek a

ROLYA
áruházba.

Szőnyegek, butorszövetek, női- és férfi-divatszövetek, brocatok nagy választékban.

★ **Tudomány és élet** ★

Ady: Versek (1899) 80
 Babits: Irodalmi problémák 240
 „ Gondolat és írás 200
 J. Bourdeau: A jelenkori gondolkodás mesterei 130
 Fülep Lajos: Magyar művészet .. 140
 Humboldt: Kosmos I—II. (Élet és tudomány) 240
 Schmidt: A szanszkrit irodalom története (Élet és tudomány) 130
 Schmidt: A nyelv és a nyelvek (Élet és tudomány) 140
 Kallos: Görög élet és műveltség (Élet és tudomány) 150
 Sebestyén: A római irodalom (Élet és tudomány) 100
 J. A. Hobson: Egy új világ problémái 180
 Dr. Weszely: Nagy pedagógusok. Neveléstörténelmi olvasmányok.. 240
 Stopes: Boldog anyaság 198
 „ Okos szülők 110
 S. Nagy László: Ibsen népe..... 60
 „ Jókai szerelme (Elbeszélések) 50
 Dr. Ligeti Sándor: A társadalmi gazdaság dinamikája 120
 Zeidler: A modern börtönök 120
 Dr. Baltenegger: Talajmivelés és talajjavítás 60

Kaphatók az **Uj Kelet könyvosztályában.**

Hazivan **הזיון**
Ára 50 lej.
A legjobb képes héber ABC. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Érdeessen az Uj Keletben!

Autóvezetőnek bárkit lekiismeretesen kitanítok. Elméleti-írások oklevéles gépészmérnök vezetése mellett. Műhely és vezetési gyakorlati órák kedvező fizetési feltétellel. **Telefon 10-42.**
„Express”
auto garage, bérautó vállalat és javító műhely
Str. Londrei (Hosszu) 26. Cluj

Mégis csak legjobb a késnélküli **„RASOL IDEAL”**

borotváló por amely az ország legrégibb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána.
 Övököljünk az ártaalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” felirás valódi.
Beszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

az ó
a cl
tósá
biza

Ez teh
óriási
Sor
sitó
előz

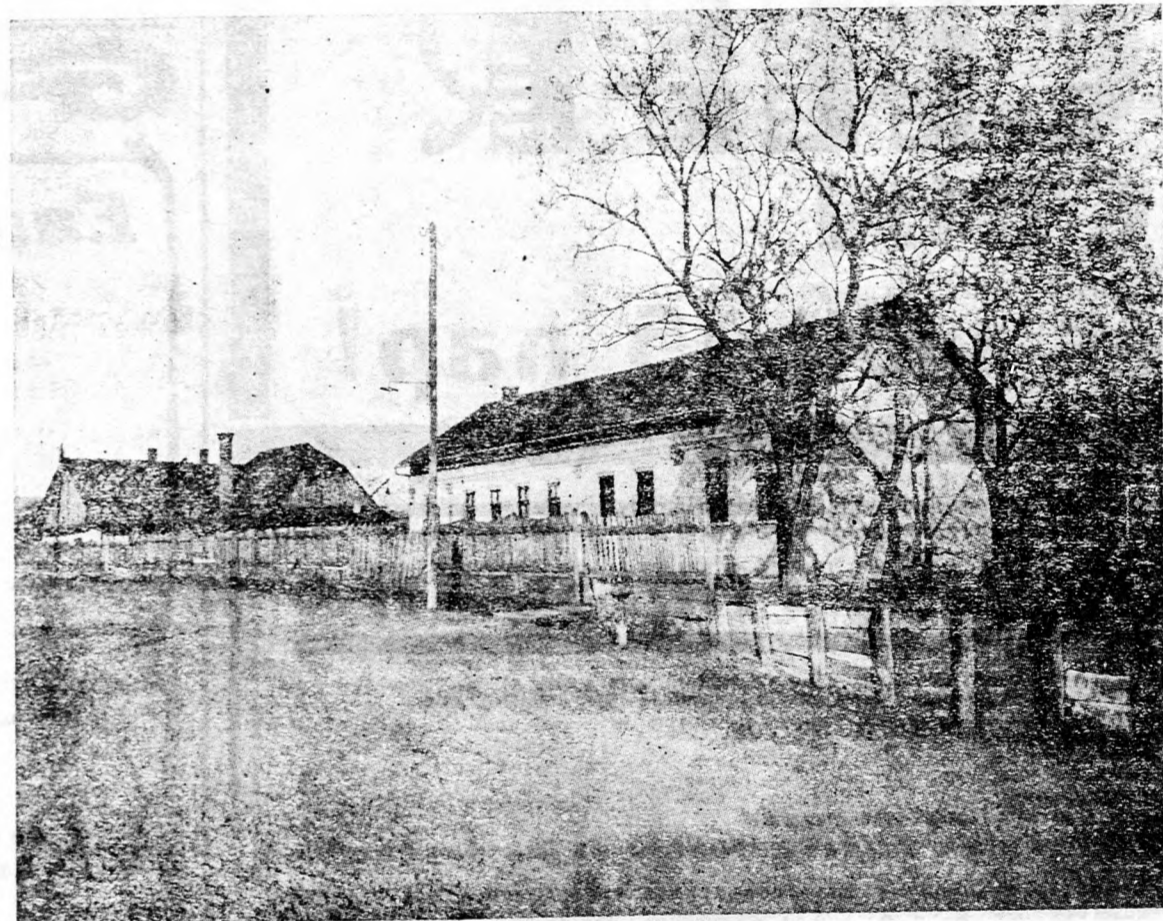
Szerencse fel!

Megoldható 100 lejjel

az őshazában való letelepedés kérdése, leánygyermekünknek hozománya, magunknak és utódainknak gondtalan jövője,

ha f. év október 5-én

a cluji városházán, közjegyző, pénzügyi, rendőri és katonai hatóságok, valamint a közönség által önmaga választotta 12 tagú bizalmi tanács ellenőrzése és felügyelete mellett végbemenő utolsó ingatlan sorsoláson részt vesz, mikor is

az ingatlan sorsolások utolsó mohikánja, a hatóságilag

1.500.000 leire értékelt

cluji „Kis uradalom“ kerül kisorsolásra.

Ez tehát az utolsó, de egyben legértékesebb sorsolás is. Százados akácfákkal, melyek mint müfák is, önmagukban óriási értéket képviselnek — övezett „Kis uradalom“, amely áll 2 verandás 4 szoba, konyha, fürdőszobás és mellék-helyiségekből álló udvarház, külön cseléd- és személyzeti lakás, 40 drb. jószágra istálló, kocsiszin stb.

Sorsjegyek kaphatók: összes nyílt üzletekben, valamint a főclárusító: Közhasznú Takarékpénztár, Cluj, Cal. Victoriei 3., hol 104 lei előzetes beküldése ellenében postai rendelések is eszközöltnék.

Átköltözöm a Cal. Reg. Ferdinand 6 alá

Pár
nap

kiköltözés előtt

Pár
nap

Eredeti

Rosenthal

készletek

12 szem. 74 darabból álló szerviz	3280
6 „ 26 „ „ „	1238
12 „ kávé	760
12 „ teás	760
12 „ feketés szerviz, tálcával	760
6 pár teáscsésze	360
6 pár feketekávé csésze	240

Karlsbadi színes teáscsésze párja 25
Karlsbadi színes teásszerviz, 6 személyes . . 420

6 személyes metszett
pohárkészlet üveggel lei **390**

FISCHER
CLUJ

Kiköltözés előtt 15 nap!

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjamosoda, gyapjuféltde, kamgarn, vigogne-szővőde, takácsműhelyek.
mügyapjagyár, apretura, festőde.

Közütt és szövőtárnyár
Körülbélül 2000 munkást foglalkoztat. Saját konfekoló és juhtenyőztés

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság kiváló
minőségű új márkája, a

Király-sör

mindenütt kapható

Kérjen mindenttt

Pierre
borotva-pengét.

A legjobb fémkerék, a legököltebb gyárt-
mány. Garantált minőség.

1800

Időt, pénzt

takarít meg, ha nem főz be paradicsom-
mot, hanem helyette

M. M.
paradicsom-
konzervet

vásárol. Minden csemege- és fűszer-
üzletben kapható lesz. Kérjen ajánlatot
M. M. Konzervgyártól,
Timisoara. — Sürögnycim: EMEM.
Telefon: 20-32.

Lloy 1 3962

Eau de Cologne

No 4711

Kapható
minden szakbavégő üzletben.

Viszonteladók figyelmébe

Rasol Express

Német gyártmány! — A legököltebb
borotválkozó szer

5 klg. vételnél klgja . . . . L. 20-
25 „ „ „ . . . . L. 18-
50 „ „ „ . . . . L. 16-

Kapható: 1/4-1/2 és 1 klgos org. csomagban
ab raktár. Egész Románia részére kizá-
rólagos lerakat:

STERN S. ENDRE
festékkereskedő cégnél, — Oradea-Mare,
Strada Nicolau Jorga No 10.

Róth cipésznél

Szép-utca 2. sz. készülnek a legújabb divatu

cipő-
különlegességek.

A lej: Zür-
pesten —

Kolozsvá

ujabb öt pontos

a külföldi piac

hírére az irány

napinál alacsony

Az árfolyamok

Bécs 29 20

pest 335—35

40-40, Newy

1017, Milánó

Zürich. Z

208-25, Newy

2445-00, Mila

pest 72-50, B

245-00, Varsó

Bukarest

49-50, Londo

8-60, Zürich

Budapest —

Bukarest

márka 49-50,

sterling 1000,

39-50, olasz

356, dollár 20

shilling 29-50,

6-10, belga fra

.....

Marosvás
a Stotte

Mint mind

déli zsidóság

cionista kongre

mosan Román

sportegyesülete

színhelyén: Ma

bor diszelnöke,

remekművi se

együttl atlétik

repeltetésével a

izomerő fejleszt

lése körül ez

jukról.

Az ezévi e

színhelye Mar

sportünnepege

fogja haladni

lyeket. Mig

lyi zsidó csap

rásáért, addig

leg intézöbi

Csernovitz és

klubjainak is,

az ünnepegek

Bukarest és

Erdély összes s

is meghívást n

pélyre, amely

élet érdeklődés

galmsnak igér

get védő Hagg

hogy a két év

ezévbén is bizt

Kétségtelen

számot sz ugy

atlétikai versen

latos tornavers

zsidó tornászai

A Stöter-se

a Giszkalay J

selyemzászlóért

serleghez hasor

nek első védője

rosszigeti Sáms

Ujra megj

Com. Reg. F.

„Sport“ rövid

megjelenik. Az

ginél jóval nag

fog megjelenni

külföld minden

tartalmát válto

a Szellemi spor

Sakk és a Szin

TŐZSDE

Szeptember 18 án

A lej: Zürichben 245.00, Párisban 10.15, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A mai zürichi tőzslejegyzésekben újabb pontos veszteséget mutat fel, a kormány a külföldi piacokon fogantatandó intervenciójának hírére az irányzat ellágyult és a devizák a tegnapi napnál alacsonyabb árfolyamokon kerültek piacra. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.20—29.40, Prága 6.15—6.18, Budapest 335—357, Páris 9.85—9.95, Zürich 40.30—40.40, Newyork 208.00—218.50, London 1014—1017, Milánó 8.55—8.65.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.30, Amsterdam 208.25, Newyork 518.00, London 2511.50, Páris 2445.00, Milánó 2130.00, Prága 1535.00, Budapest 72.50, Belgrád 920.00, Bukarest 245.00—245.00, Varsó 86.00, Bécs 73.00.

Bukarest. Devizák: Páris 9.90, Berlin 49.50, London 1014, Newyork 208.00, Milánó 8.60, Zürich 40.25, Bécs 29.50, Prága 6.18, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 790, német márka 49.50, leva 1.47, török lira 114, font sterling 1000, francia frank 9.90, svájci frank 39.50, olasz lira 8.50, drachma 3.10, dinár 356, dollár 207.00, iengyel forint 35.50, osztrák shilling 29.50, magyar korona 29.00, cseh korona 6.10, belga frank —, holland forint —.

SPORT

Marosvásárhelyen tartják meg a Stotter-serlegmérkőzéseket

Mint minden évben, úgy ezidén is az erdélyi zsidóság parlamentjének: az erdélyrészi cionista kongresszusnak ülésével párhuzamosan Románia összes számottevőbb zsidó sportegyesületei is összegyűlnek a konferencia színhelyén: Marosvásárhelyen, hogy a Haggibor diszelnöke, Stotter Aladár által alapított remekművű serlegért mérjék össze erejüket és egyúttal atlétikai és tornászszakosztályaik szerepeltetésével adjanak tanubizonyosságot a zsidó izomerő fejlesztése és a zsidó ifjúság testnevelése körül ez év folyamán kifejtett munkájukról.

Az ezévi erdélyrészi cionista konferencia színhelye Marosvásárhely lesz. A konferencia sportünnepségei nivó szempontjából jóval meg fogja haladni az eddigi hasonló ünnepségeket. Míg ugyanis eddig csak az erdélyi zsidó csapatok vetélkedtek a serleg birtokáért, addig ez évben a Stotter-serleg intézőbizottsága meghívót küldött Csernovitz és Bukarest reprezentáns zsidó klubjainak is, amelyeknek valószínű részvétele az ünnepségek fényét lényegesen emelni fogja. Bukarest és Csernovitz képviselőin kívül Erdély összes számottevő zsidó sportegyesületei is meghívást nyertek erre a grandiózus ünnepségre, amely már ma a romániai zsidó sportélet érdeklődésének középpontjában áll. Az izgalmasnak ígérkező mérkőzések során a serlegért védő Haggibornak nehéz munkája lesz, hogy a két éven keresztül megvédett serleget ez évben is biztosítani tudja magának.

Kétségtelenül nagy érdeklődésre tarthatnak számot az ugyanez évben eldöntésre kerülő atlétikai versenyek, valamint az ezzel kapcsolatos tornaversenyek, amelyen Románia összes zsidó tornászai indulni fognak.

A Stotter-serlegért küzdő csapatok egyúttal a Giszkalay János által felajánlt gyönyörű selyemzászlóért is küzdeni fognak, amely a serleghez hasonlóan örökös vándordíj és amelynek első védője az elmúlt évben a máramaroszigeti Sámson volt.

Ujra megjelenik a „Sport”. A kolozsvári Com. Reg. F. F. S. R. hivatalos közlönye, a „Sport” rövid szünetelés után hétfőn ismét megjelenik. Az újjászervezett „Sport” az eddiginél jóval nagyobb alakban és terjedelemben fog megjelenni és az egész ország, valamint a külföld minden jelentősebb eseményét felölelő tartalmát változatossá fogják tenni új rovatai, a Szellemi sport, a Keresztretjévény-pályázat, a Sakk és a Színház.

כתיבה וחתומה טובה

Boldog új évet kívánunk összes rokonainknak, cionista elvtársainknak, ismerőseinknek és üzletfeleinknek:

Péterfi Endre, Cluj.
Wertheimer Vilmos és fia Cluj fűszer- és festékkereskedő.
B'um Test érek rövidáru nagykereskedés Oradea-Mare.
Herskovits Adolf Gherla.
Özv. Herskovits Leopoldné Gherla.
Godel Izsó Gherla.
Vajda Elek Gherla.
Lebovits Sándor Gherla.
Mihály Ferenc Gherla.
Vértes Adolf és családja Baia-Mare.
Basch Jenő és családja Vişeu de sus.
Lebovics Béla és neje Cluj.
Jakobovits Imre Sighet.
Stöckel Márton Sighet.
Özv. Kallus Lajosné Bistriţa.
Izsák Benesi Miercurea-niraj.
Donner Jenő Caransebeş.
Barisszia Násaud az összes Aviváknak és Barissziáknak.
Fa. Brecher és Rosenfeld Násaud.
Schön Mendel Násaud.
Dr. Brecher József Násaud.
Engelberg Leó és neje Násaud.
Dr. Stein Izsák és családja Násaud.
Tüzes Mór Násaud.
Mendelsohn és Tessler.
Fenichel Mór A'ud.
Dr. Fenichel József Cluj.
Bernát Lajos és családja Turda.
Adler Ignác Turda.
Hirsch Jakab Turda.
Schwartz Jakab és fia Turda.
László Adolf Turda.
Weinreb et Comp Turda.
Kálmán József Turda.
Fischer Manó Turda.
Salamon és Deák Turda.
Aviva és Barisszia Turda.
Salamon Ernő Turda.

כתיבה וחתומה טובה

Boldog új esztendőt és minden jót kívánunk rokonainknak és ismerőseinknek
TESZLER HENRIK ÉS NEJE CLUJ

הננו מברך את אחי וקרובי וכל אהובי בברכה
כתיבה וחתומה טובה
מרדכי פארקאש י"ז
סדר אומות בית דפוס קרימה קלוד

כתיבה

Schöngut Chain és neje
Sighet
boldog új évet kíván rokonainak, barátainak és ismerőseinek

כתיבה

Goldstein Jenő
dentist Haşeg
boldog új évet kíván rokonainak, pácienseinek és ismerőseinek

כתיבה

Richter Salamon
fakereskedő Cluj
vevőimnek rokonaimnak és ismerőseimnek ezúton fejezem ki legjobb kívánataimat

לשנה טובה תכתבו

Farkas Izsa
az „Agricola” biztosító rt. igazg. ismerőseinek és jobbarátainak
boldog új évet kíván

Boldog
kiván
összes vevőinek és ismerőseinek

Uj évet

SZABÓ JENŐ
CÉG

SZABÓ JENŐ
divatkülönlegességek
nagyáruházába

angol és francia
kosztüm-, kabát-
és selyem-

divat-ujdonságok
raktárraérkeztek

Telefon **4-79** Telefon

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

R. Molnár Rózsi kiállítása az Ujságíróklubban. Vasárnap nagytehetségű székely festőművész nő mutatkozik be Kolozsvár közönségének az Ujságíróklub szép helyiségeiben kiállított mintegy félszáz képeivel Molnár Rózsi a nagybányai mesterek, Thorma és Réti legkedvesebb tanítványainak egyike, akinek legtöbb szülővárosában, Kézdivásárhelyen is nagy sikere volt kiállított gyűjteményeivel. A kolozsvári kiállítás sajtó-bemutatója pénteken délután lesz, a közönség számára vasárnap déli fél tizenkettőkor nyitja meg ünnepélyesen Paál Árpád dr., a kisebbségi ujságírószervezet elnöke.

Grosavescu fellépései. Grosavescu tegnap este megérkezett Kolozvárra és a főpróbán már teljes diszpozícióval érekelte a Rigolettó szerepét, mely, mely a színészek és zenészek is eladattással tapsoltak egy-egy áriája után. Grosavescu ezekben is meglepetés lesz akik a tavaly hallották. Az éneke még kulturáltabb, a hangja még szárnyalóbb, úgy, hogy ma igazán a világ első tenoristája, akivel senki sem vetekszik. A szombati est, amikor a Rigolettóban fellép, igazi, nagy diadal lesz. Pompás, parádés előadást készített elő a színház: Márcus Ritta asszonyt Gilda egyik legnagyobb alakítását, Sugár Frigyes hatalmas, érdekes Rigolettója bizonyára most is magával fogja ragadni a közönséget, Sperafucile Virág Lajos, Maddalena Rózsa Ili, Montegone Réthely lesz. A Rigolettó szomat est előadását bérlészetben tartják meg s így az egyébként bérelt helyek is most a nem bérelt közönség rendelkezésére állnak. Hétfőn a Carmen Don Josját fogja énekelni Grosavescu. Míad a két előadást a kitűnő Jean Bobescu fogja dirigálni.

Egy házasság, amely nem az égben kötött... hanem egy modern, ideges és roppant aranyos kis színész nő s egy magát huzunak képző festőművész között, hgy milyen eredménnyel, azt csak ma délután 3 és 5 óra or láthatjuk a Szinkör-mozgóban. Főszerepben Carrel Myers. — Előtte: „Egy lőféjjel előbbre... c. 2 felvonásos kitűnő vígjáték.

Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. fél 4-kor: Csókoljoo meg! (Poor Lili fellépésével. Olcsó helyárrakkal sorozat 25)
Szombat este fél 9 órakor: Rigolettó (Grosavescu Traian vendégjátékával. Felemelt helyárrakkal, bérlészetben, sorozat 26. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Vasárnap d. u. 3 órakor: Fanni és a cseléd. — (Poor Lili fellépésével, olcsó helyárrakkal. Sorozat 27)
Vasárnap d. u. fél 6 órakor: Csereyerekek (Uj szereposztással, Lengyel Irán fellépésével, le szállított helyárrakkal. Sorozat 28)
Vasárnap este fél 9 órakor: Cigányzserzem (Farcapsonyi Ili, Pinter Böske és Neményi Lili fellépésével. Napikérlet 11 sz. Sorozat 28)
Hétfő: Carmen (Grosavescu vendégjátékával, Rézsa Ili fellépésével. Felemelt helyárrak. Napikérlet 12 sz. B. Sorozat 30. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban

Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.
Vasárnap délelőtt 9 órakor nagy gyermekelőadás sok, sok mulatató képpel, köztük „Kicsi Babym“. Jackre Coogannal.
Hétfőn, kedden és szerdán, szept. hó 21, 22 és 23 án „Mikor az asszony mosolyog“ c. páratlan szépségű amerikai film. Főszerepben: Mary Prevost.
Hétköznapokon d. u. két előadás 3 és 5 órai kezdettel. Az igazgatóság a beívetkezett iskolai szezonra való tekintettel **tanulók és gyermekek** részére beiktatott 5 (II. hely) és 10 (I. hely) lejes jegyeket.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek és szombat, szeptember 18 és 19. A Notre Damei toronyór. Amerikai filmalkítás, 12 felv. Filmre alkalmazva Victor Hugó világhírű regénye után. Főszerepben Lon Chaney.
Urania-mozgó. Péntek és szombat, szept. Pietro a kaloz. 8 felv. Főszerepben Paul Richter, Rudolf Klein Rogen.
Apollo-mozgó. Péntek és szombat, szept. 18 és 19. Északi sark borzalmi. Rendkívül érdekes bűntényi dráma, 6 felv. Főszerepben Carl de Vogt.

APRÓHIRDETÉSEK

Magyar kiadói egy szöveg... vastagabb betűre 6 lej. Lazább apróírdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény...
Közvetítő díj előre fizetendő

Hölgyeim! 37 éves, jó megjelenésű általános műveltségű bíró, író, szerkesztő, kereskedelmi, jól képzett első angol szövegvezető erő, ismeretségi hálóján ez uton keres magának szülői, házi és nyelvi, művelti és hozzáillő élettársat. Leg ziverebben ipari vagy kereskedelmi vállalatba önkéntes. Szíves válaszokat „Bldog új élet!“ jelge alatt az Uj Kelet, kiadói a alá a kérek fénykép csatolásával. Diszkrétio bersu etezoval biztositva. 9391

Másfél éves kislányt gondozásba adnék, rendes polgári családhoz. A fiatalokat „Jó elkü“ jelgére a kiadóba kérek

Komplett villanyerőre berendezet faaprító telepelelő. Cluj, V. J. út 6. 9889

HUNWALD
Cluj, Str. Vianaja (völi Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszolóda és tükör- gyár Táblavég raktár és Üvegészeti vállalat. Hibás tükörök újrafoncsorozása 100%

Kiadó vagy eladó Erzsébet ut végénél épült új villánál modern komplett 3 szobás villa, amely áll: 3 parkettes szoba, előszoba, fürdőszoba, ilozett konyha, kamara, cseléd-szoba, mosókonyha és pincéből, valamint fűskamrából, parkírozott udvarral — Vizvezeték, csatornázás és villanytal. — Ajánlatokat „6000“ jelgére kiadóba ker. 9300

Ingyen 2 szobas lakást adok
és 100/0-ot fizetek annak, aki nekem 250,000 lejt kölcsönöz első helyen való bekebelezésre. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Figyelem!
ארמ' כשר
Étterem.
Özv. Grosz Adolfné, Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga 10 (Zöldfa-utca) az udvarban. Lakodalmak és abonenek rendezését vállalja. Iztetes konyha. Olcsó árak.

Két tarbutista gyerek teljes ellátást kaphat Schächter Márton, Árpád-ut 11.

Suche sofort für meine beiden Kindern 8 u. 10 J. eine ältere deutsche Hauslehrerin, die auch Klavier und französisch unterrichtet. Gehalt nach Übereinkommen. Anträge an Gizella Deutsch, Caransebes 9879

Zsidó fiatalember lakást és kosztot kap Egyetem-utca 5, a. 3.

Barzel
Fierarie Vasüzlet
Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13
Telefon 1049

**Reszelő-
vágó üzem!**
Használt reszelők és rás-polyok újragvása. Vidék: rendelések gyors eszközölés. — Kérjen ingyen árjegyzéket.
Szilágyi és Pusztai
Oradea-Mare
Calea Victoriei No 29.

Egy jó órásségád, hi arany javítás katis csinál a tonnali belépésre keres Berkovits Lázár órász és ékszerész, Gheorgheni — Gyergyószentmiklós. 9893

Két izr. fiatalember részére különbejáratu butorizott szoba teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóban. 9897

Nyomdák!
Prima bécsi **hengeranyag** és pótlanyag, kilója 160 lej.
Kapható a „Fraternitas“ nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Nagyvállalatnál állásban levő mérlegképes könyvelő állását változtatná. Megkereséseket „Kereskedelmi gyakorlat“ jelgére a kiadóba ker.

Eladó gőzmalom és o'aj-tító, üzembem minden szerdán és pénteken. Levelekre nem válaszolok. A helyzinen személyesen tárgyalok. Pusztahidegkut (Hidsega) Szatmár-m. 9853

**Hölgyek
figyelmébe!**
Mindennemű modern aszj munkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyag s készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágot hajat kicsinyben és nagyban veszek. —
Mussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10
100—150,000 lei biztosítékkal rendelkező puba-fa minden ágában jártas tisztviselő állást keres. Szíves megkeresések „Perfekt könyvelő“ jelgére a kiadóba 9871

Hirdessen az Uj Keletben

Az őszi és téli divat Londonból Párisból

szenzációs szép anyagjai

eredeti angol kabát és kosztümek

utcai ruhákra alkalmas bordűrös és sima „Kasha“ és „Thy-Baia“ anyagok natur és az összes divat pastel színekben, gyapju trikók kabátokra és jimperekre, estélyi ruhákra velour, chiffon, lamé, arany és színes selyem csipke volánok, selyem mouselin brochsek izléses választékban

megérkeztek!

Butor-szövetekben, paplanbrocatokban nagy választék.

GRÜN WALD és STEINER

női divat-különlegességek áruháza,
Cluj, Piața Unirii 12.

Telefon 9-61.

1. Kiadóhivatal
és kiadóhivatal
No. N. 32.
Készítők kizárólag
székesfehérvárról.
Készítők kizárólag
adunk viz

1925 szeptem

Me a No

A genfi európai politikai tenek és amely lárdivatát és m nusiás érte, pillanatot alatt és várakozást, ményhez fűztü déssel kapcsoló kérdés, amely a legutóbi nap meg, ujjolag mint ahogy ma most sem hozot elhárítva magá ügyét a hágai o Az angol lapok sérték a mosul felhördültek és azzal vádolja m a törökök megv rezték le a dipl tületét, azt egy lenti a lap, hog hogy a Népszövé a török kormány róleumforrásokat sága alatt hagyja állítása természet ki és valószínű, eljárást fog kérni ha ez a súlyos v összeomlik valam nekünk és kiseb vagyunk a legkü nagyon kiábránd amelyhez fordul

Anglia

Berlin, szeptung“ egy Lond közöl, amely szélebbi napokban azért vált szükse mány már harm angol áruk ellen akarják törlni gyikolasát is, ak tettek el láb aló

Összehívták bizot

Az Uniunea fiókjának megal lemia kapcsán sz alkalmat, különö valóságának egyá állították be a S tagjainak szerep Nemzeti Szövets tisztázására, de koztatása végett intézőbizottsági vatva lesz leszög Szövetség állasp kisintézőbizottsá Evreilor Roman foglalkozik, de t latkozatotat is, lönböző oldalokr

A szociál közsé

Bucuresti. Bu a szocialisták tegt ározták, hogy te községi választásol szik az előkészüle